

MAGYAR PÉNZÜGY

A PÉNZINTÉZETEK, RÉSZVÉNYTÁRSULATOK ÉS A NAGYIPAR KÖZLÖNYE.
POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁS- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI SZAKLAP.

Előfizetési ár: Egy évre 24 kor. — félévre 12 kor. —
HITELES SORSOLÁSI ÉRTESSÍTŐ MELLÉKLETTEL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
KORMOS ALFRÉD

Megjelenik minden csütörtökön.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, V., Sas-utca 13.

TARTALOM: A bankszakértők véleménye. — A vidéki pénzügyintézetek feladata. — A törlesztés kölcsön stornó-díja. — A közadók kezelése. — Kongresszusi elmélgedések. — Pénz- és értékpapirpiacz. — A gabonatözsdéről. — Különfélék. — Közgyűlési határidők. — Szerkesztői üzenetek.

A bankszakértők véleménye.

A bankbizottság két utolsó ülésén folytatta és befejezte a szakértők véleményének meghallgatását. A meghívottak közül Lánzy Leó és Jellinek Henrik nem jelentek meg személyesen a bizottság előtt, hanem írásban terjesztették be igen terjedelmes véleményeiket, Kornfeld Zsigmond pedig, betegeskedésére való hivatkozással, néhány nap mulva fogja véleményét szintén írásban beterjeszteni.

A bizottság egész működéséről véleményt mondani még lesz idő és alkalom, de már eddig is kitént, hogy ez a bizottság sem különb a többi hazánkban ismeretes és működő bizottsáknál, amelyek rendszerint agyonütik a reájuk bízott ügyet. A szakértők kihallgatásának és meghívásának a körülményei már magukban is kihívják a legélesebb bírálatot. Nevetséges dolog, ily szövevényes és elágazó anyag tárgyalásánál a szakértők véleményeit bizonyos előre megszabott szűk keretek közé szorítani, de különben is meglátszott az egész ankéten, hogy a bizottsági tag urak nem okulni és magukat meggyőzetni jöttek el, meghallgatván higgadtan az összes pro és kontra érveket, hanem hogy kész hittal — csak hitnek nevezhető a tudomás híján való meggyőződés — hallgassák végig a szakértőket, akiknek véleménye aszerint volt nekik kedves vagy ellenszenves, amint az ő szájuk ize szerint, vagy ellene szólott. A bankközösség fentartása mellett érvelni a kérdések keretén kívül nem volt szabad, ellenben igenis megengedték az urak pl. Jellinek Henriknek, hogy a kérdőpontokkal semmiképpen kapcsolatban nem álló tervezeteket fejtegetsen, csak azért, mert végeredményben az önálló jegybank mellett foglalt állást ez a szakértő. Mi a magunk részéről igenis, a külön magyar jegybanknak vagyunk hivei és ezt sürgettük már akkor, amikor a bankbizottság tagjainak jórésze még azt sem tudta, hogy mi fán terem a bankügy. Éppen ezért első percztől fogva féltettük a külön bank dolgát ettől a bizottságtól, amely — mint többször kifejtettük — összetételében sem alkalmas az elvállalt feladat teljesítésére. Egyáltalán

képtelennek tartjuk és valljuk ezt a bizottságot arra, hogy az ilyen szövevényes, nagy előtanulmányt és alapos pénzügyi és közgazdasági képzettséget feltételező problémában kiigazodni tudjon, főképen azért, mert minden jel arra mutat, hogy ez urak kezében az önálló jegybank egyszerűen kortesjelszó, amely a választóközönség elbolondítását célozza; az egész bankbizottságosdi éppen ezért pusztán komédia, amelyet egyes népszerűséget hajhászó politikusok mandátumbiztosítás szempontjából rendeznek, de amely nem fogja valóra váltani a szükséges és kívánatos célt: az önálló magyar jegybankot. A szakértők meghallgatása során ez a meggyőződés a parlamenten kívül álló köröknek még csak megerősödött. Ettől a bankbizottságtól ugyan senki sem várja komolyan, hogy az önálló bankot létre fogja hozni.

Áttérve a szakértők véleményeire, a *Magyar Pénzügy* utolsó számában közölt csoportosítás kiegészítéseképen az azóta meghallgatott szakértők állásfoglalását az egyes kérdésekben a következőkben ismertetjük:

A *bank rendszerére* vonatkozólag valamennyi szakértő a részvénytársulati alapon létesítendő központi banknak a hive.

Az *alaptőke nagyságát* illetőleg Lányi Mór 150 milliót proponál, a külföldi jegyzések megengedésével, Mezei Gyula ugyanennyiben állapítaná meg az alaptőkét a külföldi jegyzések megengedésével, Tauszig B. Hugó 120 millió alaptőkét óhajt nyilvános aláírás útján beszereztetni, amelyből legfeljebb 30% juthat a külföldnek. Szabó Kálmán a 150 millió alaptőkét teljesen a belföldön óhajtja beszerezni, Chorin Ferencz 100 millió felüli összegben látja szükségesnek az alaptőkét, de 150 millió koronánál nagyobbak nem kell lennie. Lánzy számítása szerint 120 millió alaptőkét kell beszerezni, még *pedig egészében a külföldről, aranyban*. Jellinek Henrik az alaptőkét szintén 150 millióban határozná meg, amely *aranyban* szerzendő be.

A *fedezeti rendszer* tekintetében Lányi az aranykészlet fokozatos szaporítását tartja szükségesnek. Mezei Gyula a kétötöd ércfedezet hive, ugyanugy mint Tauszig B. Hugó, Szabó Kálmán és Chorin Ferencz, aki ezt a fedezetet minimálisnak jelzi. Lánzy Leó a 40%-os ércfedezetet azzal óhajtja megállapítani, hogy a kormány szükség esetén rendeleti uton 25%-ra szállíthassa le a fedezetet. Jellinek Henrik a fedezet kérdéséről igen beható fejtegetéseket közöl és ismerteti a külföldi jegybankok idevonatkozó intézkedéseit; véleménye szerint 900—1000 millió korona adómentes bankjegyforgalomról kell gondoskodni. Szükségesnek mondja az ezüstpénz lényeges szaporítását.

A *jelzálogüzlet kizárására* vonatkozólag valamennyi szakértő egyetért. A banknak az *államhoz való viszonyát* illetőleg hangsúlyozzák valamennyien, hogy a tulságos állami gyámkodás elkerülendő és e tekintetben az osztrák-magyar bank jelenlegi szervezetét a szakértők megfelelőnek tartják.

A *szabadalom időtartamát* csaknem valamennyi szakértő 20 esztendőben óhajtja megállapítani, csak Jellinek Henrik tart 30 esztendőt szükségesnek.

A *készfizetések* tekintetében a vélemények megoszlanak. Lányi szükségesnek mondja a készfizetések felvételét és kifejti, hogy fizetési mérlegünk passzivitása pénzünk érték-állandóságát nem fogja veszélyeztetni. Mezei Gyula kívánatosnak mondja a készfizetést, de ez nem okvetlenül előfeltétele az önálló jegybank felállításának. Tauszik B. Hugó nem helyesli, hogy a készfizetés felvétele már a bank keletkezésekor kimondassék, hanem csak a fakultatív készfizetést óhajtja. Szabó Kálmán sem tartja szükségesnek a készfizetési kötelezettség kimondását. Chorin Ferencz a keletkezés-kor nem állapítaná meg a készfizetési kötelezettséget a bankra nézve, hanem csak fakultative írná elő a legitim külföldi igények kielégítése érdekében. Lányi Leó okvetlenül szükségesnek mondja a készfizetést az első percztől kezdve. Jellinek Henrik szintén már keletkezéskor megállapítandónak tartja a készfizetési kötelezettséget.

Az *átmenet* tekintetében a legtöbb szakértő igen sür-gősnek jelzi a jegybank felállítására vonatkozó előintézkedések megtételét. Halász Sándor dr. véleményében terjedelmesen tárgyalja a nemzetközi giró és clearing intézményének kérdését, amelynek kiépítését szükségesnek mondja. Lányi Leó különösen az aranybeszerzést tartja biztosítandónak a sima átmenet érdekében. Jellinek Henrik a jegybankon kívül egy külön állami bankot akar felállíttatni a Preussische Seehandlung mintájára.

A vidéki pénzügyi feladata.

Egy időben többször irtam a *Magyar Pénzügy*-ben a községi takarékpénztárakról. Nem tulajdonítok nagy jelentőséget akkori közleményeimnek, mégis konstatalom, hogy azóta a községi takarékpénztárakkal elhallgattak. Nem is nekünk való, mert nem felelnek meg a hazai viszonyoknak. Csak utánzásai lennének az iparilag erős nyugati alkotásainak. Bővebben indokolni ezt felesleges, elég hivatkozni például a csehországi állapotokra, ahol minden valamirevaló község egy-egy gyári telep, a mezőgazdaság is sokkal belterjesebb, mint nálunk, ahol a gazdálkodás még mindig meglehetősen külterjes, az ipar és kereskedelem pedig még a nagyobb központokon is gyengébb. Szóval mi még mindig földművelő ország vagyunk, így tehát egyrészt a földművelőkre kell elsősorban támaszkodnunk, másrészt pedig ezeket kell a szükséges kölcsönökkel támogatnunk. Boldogult Fáy András bizonyosan így ismerte a hazai viszonyokat, mikor az első takarékpénztárt alapította.

És én most, midőn a vidéki pénzügyi feladattairól akarok elmélkedni, bizonyosággal hivatkozom vidéki kartársaimra, akik igazolni fogják, hogy a mi földművelő közönségünket még most is valóságos bele kell kényseríteni a váltó-kölcsönök felvételébe. Azt meg éppen felesleges hangoztatni, hogy a hosszabb lejáratú törlesztéses kölcsönök nem a mi kisebb birtokosainknak való, mert ők tapasztalat szerint nem igen szívesen kötik le még unokáikat is ily adósságokkal.

Nehogy félreértessem, már most hangsúlyozom, hogy egy pénzügyi intézet, még a vidéken is — lévén maga is kereskedelmi alkotás — az iparosokat és kereskedőket nem melőzheti, vagyis helytelenül cselekednék, ha pusztán a föld-

mivelőkre támaszkodnék, de az általános jólét és közvagyonosodás előmozdítása lévén a főcél, a földművelők kötvényes kölcsönei elől sem zárkozhatunk el. Azt fogják mondani erre a magasabb pénzügyi körökben, hogy a kötvény nem mobil. Hát én itt vénültem meg egy vidéki takarékpénztár vezetésében, de jó lélekkel állithatom, hogy egy rövid lejáratú kötvényes kölcsön éppen olyan hamar, de mindenesetre biztosabban hajtható be, mint egy vidéki váltó, kivált ha mindkettő jelzálogilag biztosítva van. Hogy pedig ez a jelzálogi biztosítás mit jelent, azt lehet, hogy a fővárosban nem méltányolják eléggé, de egy vidéki pénzügyi intézet működésében ez garantálja a kellő biztosságot és az ezzel járó nyugodtságot. Igaz, hogy a betevők pénzét nem lehet kötvénnyel visszafizetni, de nem lehet váltóval sem, ha válság esetén a visszszámítás megvonatik vagy korlátoztatik.

Minden perczen új eszmék merülnek fel a szakember előtt, de nekem nem czélom eltévelyegni valamely mellék-ösvényen, de az sem czélom, hogy a vidéki takarékpénztárak működésében valamely forradalmat idézzek elő vagy ezeknek új irányt szabjak, hanem csak a tapasztalat folytán bennem megérlelődött azon eszmének akarok kifejezést adni, hogy a vidéki pénzügyi intézeteknek most legfőbb feladatuk az *alaptőkének felemelése, hogy a kötvényekbe saját tőkéjüket fektethessék be*. Másrészt a megindult parcellázások folytán a belterjesebb gazdálkodás remélhető, tehát a földművelés nagyobb hiteligenyit felemelt alaptőkével inkább ki lehet elégiteni.

(Nyirbátor.)

Szikszay József,
tektári vezérigazgató.

A törlesztéses kölcsön stornó-dija.

A *Magyar Pénzügy* f. évi 17. számában e címen a *Kuria* f. évi márczius 26-án 2794. sz. alatt alkotott döntvényét ismertettük, melynek indoklásából a Kuria azon álláspontját lehet megállapítani, mely szerint stornó-díj csak akkor követelhető, ha annak fizetése a kötvényben kikötött, vagy, ha a hitelező világosan, számszerűleg bizonyítani képes, hogy a kölcsönnek időelőtti visszafizetése által a követelt stornó-díjnak megfelelő kárt szenvedett.

Most a Kuriának hasonló ügyben f. évi május 12-én 5179. sz. alatt alkotott újabb határozata fekszik előttünk, amely a hat héttel előbb alkotott döntvényvel több tekintetben ellentétes állaspontra helyezkedik. Az újabb decizió szerint ugyanis nem szükséges, hogy a stornó-díj fizetése a kötvényben kiköttesék, sem az, hogy a hitelező a követelt stornó-díjnak megfelelő kárt igazoljon, mert adóst az a jog, hogy tartozását a lejárat előtt visszafizethesse, csak annyiban illetheti meg, amennyiben a lejárat nem egyszer s mindenkorra hitelező érdekében is állapított meg, minthogy pedig a hosszabb időre kötött törlesztéses kölcsön szerződésnél — az újabb határozat értelmében — a lejáratnak megállapítása a hitelező érdekében is történt, nyilvánvaló, hogy adós a lejárat előtt minden joghátrány nélkül egyoldalulag nem másíthatja meg. Ez a joghátrány pedig adósnak nézve a stornó-díjjal való megterhelésben áll, melynek követelését ily esetekben is kir. Kuria jogosultnak mondja ki és ezt, noha stornó-díjról a kötvényben szó sem volt, fenti döntvényével mégis megállapította. A Kuria eme döntvényének lényegesebb indokai a következők:

A felperes a nem vitás tényállás szerint az 1906 június 1-én, tehát még a kereset beadását megelőzőleg, az alperessel szemben eredetileg 3600 K és 1700 K tőke s jár. erejéig fennállott tartozásának törlesztésére 4954 K 60 ft az alperes részére, ez által bármikor felvehetőleg, bírói letétbe helyezett. A felperes ennek az összegnek letétbe helyezésével tehát a válaszhoz M) alatt csatolt, nem kifogásolt nyugtában az alperes részéről az 1906. évi május hó 1-ig kimutatott tarto-

zásának 4953 K 60 f-nek és a törlési nyugtára szánt 1 K-nak megfelelő fizetést teljesített.

Ezzel azonban a felperes nem fizette le teljesen az alperessel szemben fennálló s a töröltetni kért zálogjoggal biztosított tartozását. Az adóst ugyanis az a jog, hogy tartozását a lejárát előtt visszafizethesse, csak annyiban illetheti meg, amennyiben a lejárát nem egyszerűen hosszabb időre kötött, törlesztéses kölcsönszerződésről van szó, amelynek természetéből is következik az, hogy a visszafizetési időpontoknak tehát a lejárát megállapítása a hitelező érdekében is történt. Nyilvánvaló tehát, hogy felperes, az adós, a lejárati időt minden joghátrány nélkül egyoldalul nem másíthatta meg és tartozásának a fizetés időpontjára kimutatott egész összegének lefizetése által sem szűnt meg teljesen kötelezettsége.

Az alperesnek abbéli védekezése, hogy a kérdésben forgo kölcsön a lejárát előtt egyáltalán nem fizethető vissza, más szavakkal, hogy eme hosszabb időre kötött kölcsönszerződés egyoldalul az adós felperes részéről egyáltalán nem bontható fel, nem volt ugyan elfogadható, mert viszont sem a B), sem a C) alatti kötelezvények, melyek a töröltetni kért zálogjog bekebelezésére alapul szolgáltak, nem vitás tartalmu okiratok, semmi olyan kikötést nem tartalmaznak, amely kikötés az adóst kellő felmondás mellett is elzárná a határidő előtt való visszafizetési jogtól. Ezekhez képest az alperes védekezése következtében azt kellett bírálathoz tárgyává tenni, hogy a felperest a fentebbiek szerint érő joghátrány miben állapítható meg, illetőleg az alperes hitelező a jelzett idő előtt való visszafizetéssel érintett érdekét mennyiben ohatja meg.

Habár a szerződés időelőtti felbontására irányuló felmondás a jelen kölcsönügyletről kiállított B) és C) alatti kötelezvényekben nem szabályoztatott és így az sem köttetett ki, hogy az adóst az időelőtti visszafizetés esetén terheli-e valamely, esetleg százalékos összegnek fizetése: kétségtelen, mégis, hogy épen a kölcsönnek már fentebb is jelzett természetére tekintettel a hitelezőt a felmondási időnek kedvezménye megilleti, amely idő alatt módjában lehet azt az esetleges hátrányt elhárítani, amely az ilyen kölcsönök időelőtti visszafizetésénél, a kamatlábak ingadozhatása következtében, az eleve nem tájékozott hitelezőt pénzének további gyümölcsötözése körül érheti.

A felmondási időt pedig, tekintettel a szóban forgo kölcsönügylet körülményeire, különösen pedig a fizetési időpontokra, hat hónapban kellett megállapítani, amely felmondási kötelezettségnek a jelen esetben az a következménye, hogy a felperes a kimutatott hátralékos tökeösszegnek a törlesztési terv szerint további félévi, tehát az 1906. évi május hó 1. napjától, ugyanaz évi november hó 1. napjáig terjedő időre számított 6%-ban kikötött kamatával is tartozik az alperesnek.

Mi következik a két, egymással részben ellentmondó döntvényből? Az, hogy a törlesztéses kölcsönök időelőtti visszafizetése, illetve ennek beállta esetén a stornódijhoz való jog érvényesítése tekintetében a Kuria általános érvényű jogszabályt még nem alkotott, hanem minden egyes ily esetet egymástól függetlenül, a felforgó körülmények mérlegelése alapján ítél meg.

Dr. S.

A közadók kezelése.

Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter által, a közadók kezeléséről e hó 15-én a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatnak néhány pontja az adózókat is közvetlenül érdekli. Ezeket röviden a következőkben ismeretjük:

Az az eddig is fennállott gyakorlat, mely szerint minden adózónak az adófőkönyvben csak egy számlája legyen és az abban kiállított egy adóívben legyenek összes adótartozásai feltüntetve, most törvényesítetik és azzal egészítetik ki, hogy a közös háztartásban élő családtagok adói is a családfő adóívben tüntetendők ki.

A közadójának tesz eleget a javaslat azzal, hogy az adónak személyes befizetéséhez való jog fentartása mellett megengedi, hogy az

egyénekenként előírt köztartozások *postatakarékpénzlári uton*, a csekk- és kliring-forgalom igénybevitelével fizetethessenek be.

Az *adóvégrehajtások* tekintetében a javaslat két újítást léptet életbe. Az egyik az, hogy az adóhivatalok végrehajtási jogkörrel ruháztassanak fel és ez okból az állami végrehajtók az adóhivatalokhoz osztatnak be. A másik az ingatlanokra vezetendő adóvégrehajtás egyszerűsítését és olcsóbbá tételét tárgyalja. Eddig ugyanis az ingatlanokra vezetett végrehajtások és árverések a tisztí főügyész közbenjöttével fogatosítottak, aki ezért díjakat számított fel, jövőben azonban az elrendelt végrehajtást és árverést a pénzügyigazgatóság hivatalból és költségmentesen fogja kérni és csak az esedékes bélyegeket számítja fel.

Az egyenes adók elsőfoku megállapítására hivatott *adókielölő bizottságnak* hatásköre ki fog terjedni az általános kereseti adó és a jövedelemadó kivételére, a mai III. osztályú kereseti adónak, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adójának, végül a bányaadók kivételére helyett.

A *felelőbizetések* tekintetében az az újítás lép életbe, hogy azon adókra nézve, melyek kivételre a törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz kell felelőbizetést, a felelőbizetést nem e bizottság plénuma, hanem annak adóügyi bizottsága intézi el. Ez a gyorsabb eljárás szempontjából előnyös, de hátrányos is lehet akkor, ha az öt tagból álló bizottság az adóokra nézve nem előnyös módon állíttatik össze.

Kongresszusi elmékedések.

A pénzügyi tisztviselők pünkösdi kongresszusának lezajlása után helyénvaló lesz, ha annak körülményei fölött kissé elmékedünk.

Több oldalról fölhangzott kívánalomnak teszünk eleget akkor, a midőn az eseményeket a kritika szemüvegén át nézve, észlelteinket, egyben azokéit is, akik nyitott szemekkel nézik a fejleményeket, közreadjuk. *Mindenekelőtt megállapítjuk, hogy a debreczeni kongresszus nem hozta meg a várt eredményt.* Ezt pedig csak a dolog elcsúszásának és az akció megindításának és vezetőinek számlájára kell írunk. *Nem volt meg a szervezést vezetőknél* és különösen a *zászlóbontónak* a kellő tekintélye. Ha sikerült is, a pénzügyi tisztviselők fővárosi, dunántúli és hevesmegyei érdekképviseleteinek nemes önzetlensége folytán, a kongresszus megtartása, a nagy harsona daczára sem bírták a kongresszus ügyének a tisztviselők egy tizedrészét sem megnyerni. A debreczeniek — mint értesülünk — nézeteltérések folytán nem vettek részt. Így — leszámítva a fegyverbarátság megkötése céljából lerándult fővárosiakat, kiknek a kongresszuson kellő szerepet *nem* is juttattak — a szervezőség által „lekicsinyelt” dunántúliak és hevesmegyeiek alkották a megjelent idegenek jó részét.

A „Pénzügyi Szemle” legutóbbi számában hivatalos komolysággal — jó tudomása ellenére — 800—1000 résztvevőről beszél. Ezzel szemben hitelesen megállapítható, hogy az összesen 400 jelentkezőből csak 300 jött el, — abból is a második napra alig 100—150 maradt! A tárgyilagosság talaján maradván konstatálhatjuk, hogy a részvétlenségnek még egy külső oka is volt: a nagy meleg.

Mindazonáltal több okból kell örvendeni a tisztviselőségnek azon, hogy a kongresszus megtartatott. Először *látjuk, hogy szervezeten emberekkel nem lehet kongresszust csinálni, mert a vezetésre nem érett elemek kapják kezükbe a vezetés*, akik nem tisztelik a jogos ellenvéleményt. Másodszor megtanultuk, hogy *így* nem szabad kongresszust csinálni. Harmadszor *magas színvonalú előadásokat* hallottunk. Negyedszer okulást meríthetnek az érdekeltek a kongresszus lefolyásából arra nézve, hogy a tisztviselőknek, ha valamit komolyan akarnak, szervezkedniök kell, — de a legnagyobb önállósággal. A Magyar pénzügyi szervezetek országos szövetségében nem szabad annyira bizakodni a csekély számú re-

ménykedőnek, hogy a szervezkedést elhanyagolja a tisztviselés, avagy teljesen a M. P. O. Sz. égisze alatt szervezkedik. *Nemcsak a Szövetség kerete és feladatai nem alkalmasak erre, de a jelenlegi irányítás sem,* mert ott most tulságosan önző személyi politika folyik és a vezetőség az „önkultusz” jegyében működik. A M. P. O. Sz., mint szervezet — eltekintve a fentiekől — *segítő társnak* jó volna, de felette furcsa, mint a pénzügyintézet tisztviselőség vezetője. Egyébként a Szövetség elnöke meg sem jelent a kongresszuson, bár Budapesten van, tehát elég közel volt és a legjobb egészségnek örvendett.

Attérve a részletekre, kijelentjük, hogy *legtávolabbról sem czélunk a debreczeni kongresszus lekicsinylése, de mi, kik anyagi érdekeken és egyéni hiúságokon felül állunk,* kötelesek vagyunk a közérdek szempontjából az észleltekre rámutatni.

A kongresszus külső kerete tehát nem volt megfelelő. Belső részéből, a tartalomtól, hiányzott valami, amit így nevezhetnénk: *méltóság!* Az a tömeg ember, amelyik a debreczeni Bika-szálló nagy termében együtt ült, ideges volt és mintha nem érezte volna tárgyalásának súlyát! Pedig lett volna rá oka. Részből a tárgyalás alatt lévő anyag komoly és jelentőséges volta, részben az előadók kiváló munkája, joggal megkövetelhetette volna. A kongresszuson elhangzott előadások megjelennek nyomtatásban. Méltók egytől-egyig, nemcsak a nyomdafestékre, de arra is, hogy minden pénzügyintézet tisztviselő elolvassa, hirdesse azt, ami azokban van, minthogy helyzetét, vágyait, szükségleteit és törekvéseit talán még soha nem juttatták olyan módon kifejezésre, mint azokban az előadásokban. *Ha az ülés vezetése és irányítása olyan magas színvonalon állott volna, mint állottak az előadások, a debreczeni kongresszus nagyobb jelentőségűvé növekedhetett volna. Ezen a téren azonban hiányosságai voltak és nem egyszer vagy az unalom lett urrá, vagy a szenvedély csaphatott mérhetetlen magasságba. Országos kongresszust nem könnyű vezetni és még nehezebb előkészíteni. Az előkészítés hiányossága mindjárt az első pont tárgyalásánál, illetőleg a napirend tárgyalása előtt lett nyilvánvaló. Valamiféle ügyrendet olvasott föl az elnök. Ez azonban nemcsak ügyrend volt, hanem minden későbbi kongresszus napirendje és megtartásának, illetőleg meg nem tartásának föltétele. Valaki azt sugta, hogy meg akarják akadályozni minden későbbi kongresszus tartásának a lehetőségét. Ezt az ügyrendet — az első tárgyalási pontot — aztán levették a napirendről és kimondták, hogy az szolgáljon a mostani kongresszus ügyrendjéül, de mivel tartalmát nem igen ismerték, hát nem is igen respektálta senki! Tanulság abból, hogy az ügyrendet az előkészítő-bizottságnak kellett volna kidolgozni és mindenkinek megküldeni. Ha pedig minden jövőd kongresszus számára is akartak volna ügyrendet kidolgozni, azt tárgyalásra kellett volna bocsátani. Különben ebben a kérdésben szembetűnő ellentmondás jutott fölszínre. Nevezetesen az, hogy a kongresszus kimondotta, épen a leghatásosabb előadás (nyugdíjügy) keretében, hogy a tisztviselők érdekei győzelmének előfeltétele az, hogy kerületenként szervezkedjenek. A napirenden kívül tárgyalásra tűzött ügyrend pedig valóságos békóba akarta verni a tisztviselők gyülekezési szabadságát, amennyiben újabb kongresszus tartását ahhoz a föltételhez kívánta kötni, hogy az előző kongresszus ezt kimondja, mégis azzal, hogy — nem ugyan fejesztés büntetése mellett — de tilos 2—3 éven belül kongresszust tartani.*

A kongresszus előkészítésének ezen hiányossága mellett, természetesen eldöntetlen maradt ugy a jövődében tanusítandó eljárás módja, valamint az is, hogy a debreczeni kongresszus által kiküldött bizottságok miként adnak számot

megbízóknak. Mert a hírlapi számadás, számadás ugyan, de egyoldalú, mert nem lehet közvetlenül megbírálni. A felelősségrevonás lehetősége hiányzik.

Egyebekben arról is megfelleltek, hogy a bizottságokat ki hívja össze és mikor? Csak arról hallottam — magánbeszélgetésben — hogy költségeiket majd a kongresszus fölősségéből fogják fődözni. (? !)

A kongresszus előzményeiről is tartalmaz előadást vártunk Czira Endrétől. Azt hittük, hogy pártatlan és mélyreható előadás keretében föltárják majd előttünk mindazt, amit a pénzügyintézet tisztviselők eddig tettek, régi mozgalmait, meg az újakat, azok irányító elveit, eredményét, sikereit és sikertelenségeit, a mostani kongresszus előkészítő munkáit, az intézetek hozzájárulását, meg mindazt, ami mozgalmait jellemzi, eszközeikkel egyetemben. Azt hittük, hogy ez az előadás lesz megnyilatkozása a kongresszusi törekvéseknek, meg annak a szükségnek, amely a kongresszus miatt majdnem két táborra szakasztotta az együvé tartozókat. Magas szárnyalású foglatat vártuk eddigi küzdelmeinknek, meg azon irányelvek megjelölésének, amelyek ezutánra fognak vezetni bennünket. *De nem kaptuk.*

Kaptunk azonban kiválóan szép, tartalmas és jelentőséggel teljes előadásokat. A referensek és koreferenseik remekeltek. Minden szavuk a tudás és a lelkesedés melegségétől áthatott megnyilatkozása volt igazainknak. Kivánjuk, hogy ezek az előadások közre kerüljenek, hogy megmaradjon a kongresszusból az, ami a pénzügyintézet tisztviselők törekvéseinek méltó magaslatán járt! Kivánjuk, hogy a kongresszusi jeles előadásokat olvassák, tárgyalják és a bennük kifejezésre jutott törekvéseket megvalósítsák!

Csak ezek az előadások voltak méltó okai annak, hogy találkozzunk és meghallgassuk azt, hogy mit akarunk.

Nyilvánvalóvá tette a kongresszus azt, amit a Magyar Pénzügy különben évek óta sürget, hogy a pénzügyintézet tisztviselőinek szervezkedniük kell, ha általában el akarnak érni valamit! Nyilvánvalóvá lett a kongresszuson az is, hogy egy időről-időre összeverődő kongresszus nem lehet eléggé érélyes arra, hogy a vidéki pénzügyintézetek kívánalmait győzelemre vigye. Ehhez állandó, folyton működő, a törekvések és jogos vágyak szolgálatába szegődött szervezet szükséges. Nagyon helyesen említette föl Hajduczky is remek előadásában, hogy a tisztviselőknél kerületenként kell szervezkedniük. A kerületi szervezetek könnyebben mozognak, járhatnak városról-városra, propagálhatnak és agitálhatnak.

A megalakult szervezetek természetesen sikeresebben hívhatnak össze kongresszust és annak lefolyása is impozánsabb lesz, mint a most elmultnak.

Örömmel regisztráljuk még azt a körülményt, hogy fentebb kifejtett nézetünkkel nem magunkban állunk, mert a szakajtó azon része, mely nem az érdekelt egyének által kiadott hivatalos kommuniké után indul, hanem meggyőződését is veszi valamibe, továbbá a tisztviselők tulnyomó többsége, osztják nézetünket.

Ezek után csak következetesek maradunk eddigi magatartásunkhoz, ha rámutatunk arra, hogy az az irányzat volt helyes, mely a Budapesten megtartandó kongresszus mellett tört lándzsát, de amely „az okosabb enged” álláspontjára helyezkedett a debreczeni kongresszust felerőszakolókkal szemben.

Budapesten jobban lehetett volna biztosítani a kongresszus látogatottságát és nem érte volna az a kettős pofon a tisztviselőket, melyet Debreczenben kellett zsebrágniok. Egyik pofon volt, midőn a főispán, aki a mellesleg a kongresszus egyik védője volt — a meghívó helytelen szövegezés folytán, ami a szervezők hibája — majdnem szocialista propagandának minősítette az egész mozgalmat.

A másik az által érte a kongresszust, hogy a kereskedelem-ügyi kormány, mely minden inczi-finczi szakbeli kongresszusra elküldi „képét“, nem tartotta érdemesnek egy csöpp miniszteri titkárt sem elküldeni oda, a hol az ország közgazdasági élete számottevő faktorainak jogos kívánalmairól volt szó!

Pénz- és értékpapírpiaç.

Budapest, június 17.

A nemzetközi pénzpiaczon jelentékenyebb mozzanat a lefolyt 8 nap alatt nem merült fel és mindössze annyit lehet konstatálni, hogy a pénz mindenütt kevés és megdrágult. Ez a magánkamatláb némi emelkedésében jut kifejezésre, de ez az emelkedés alig több $1/4\%$ -nál. Az irányzat némi szilárdulásának okát a félelmi ultimó közlégése képezi, mely előreláthatólag jelentékeny igényekkel fog felelni. Pénz mindazonáltal bőven áll rendelkezésre, a kamatláb feszülése tehát kizárólag a helyzet kihasználására irányuló törekvésben gyökerezik.

Berlinben a magánkamatláb $3\frac{3}{4}\%$ -ról $3\frac{1}{2}\%$ -ra ment fel és azt hiszik, hogy az ultimó $3\frac{7}{8}\%$ -ig viszi fel a magánkamatlábot. Londonban a magánkamatláb $1\frac{7}{16}\%$ -ot tesz ki.

A belföldi pénzpiaczon a szükséglet csekély és a jegybanknál 2 millió K napi benyújtással 3 millió K esedékesség áll szemben. A jegybank adómentes jegytartaléka már június 7-en meghaladta a 113 milliót, most pedig 140 millió fölött áll. Francia pénzt állandóan bőven kínálnak, azonban ára emelkedett. Bécsben a magánkamatláb $3\frac{1}{16}\%$, $3/16\%$ -kal magasabb, mint 8 nap előtt.

Oszták-magyar bank:	k o r o n a	
	máj. 30.	jun. 7.
Erczkészlet...	1,499,528,000	1,501,689,000
Váltótárca ...	499,509,000	476,647,000
Lombard ...	71,664,000	72,069,000
Bankjegyforgalom ...	1,819,668,000	1,788,540,000
Adómentes jegytartalék ...	79,859,000	113,091,000
Bankkamatláb ...	4%	4%

Német birodalmi bank:	m a r k a	
	máj. 30.	jun. 7.
Erczkészlet...	1,005,608,000	1,016,900,000
Váltótárca ...	992,993,000	949,383,000
Lombard ...	98,707,000	68,439,000
Bankjegyforgalom ...	1,456,394,000	1,431,344,000
Adómentes jegytartalék ...	98,602,000	123,652,000
Bankkamatláb ...	5%	4 $\frac{1}{2}\%$

Angol bank:	f o n t s t e r l i n g	
	jun. 4.	jun. 11.
Erczkészlet...	38,198,000	37,994,000
Váltótárca ...	29,300,000	29,428,000
Bankjegyforgalom ...	29,162,000	29,020,000
Összes tartalék ...	27,486,000	27,427,000
Bankjegytartalék ...	25,982,000	25,880,000
Bankkamatláb ...	2 $\frac{1}{2}\%$	2 $\frac{1}{2}\%$

Francia bank:	f r a n k	
	jun. 4.	jun. 11.
Aranykészlet ...	3,077,942,000	3,110,492,000
Ezüstkészlet ...	914,130,000	914,697,000
Váltótárca ...	1,061,624,000	772,884,000
Bankjegyforgalom ...	4,919,555,000	4,759,206,000
Bankkamatláb ...	3%	3%

Néhány napig stagnált az üzlet az értéktőzsdén, majd határozottan ellanyhult. A lanyhaságnak oka nagy részben a magyar vetés állapotáról közölt kedvezőtlen hírekben rej-

lik, amelyek az itteni gabonabörzén kifejezett hosszmozgalmat idéztek elő. Tény, hogy a mostani viszonyok között igen súlyosan esik a latba, hogy ez a remény — a jó termés — is széjjelfoszlott, amelyet az üzlet fölélnkítése irányában tápláltak, mert közismert dolog, hogy a magyar term. és kedvező sánszai már sokszor fölélesztették a vállalkozó kedvet. Változatosság kedvéért még más nyugtalanító külpolitikai hírek is rontották a spekulánsok kedvét. A német császárnak imputáltak néhány szót, amelynek az éle a revali találkozásán kifözött tervek ellen irányult. Utóbb demontálták a német császár szavait, de hatását már nem tompíthatták le. A petróleumpiacz kritikus helyzete és a pénzpiac átmeneti szilárdulása is kedvezőtlen momentum volt, amelyet nem hagyhattak a börzén figyelmen kívül, de a legkedvezőtlenebb a nagy közönség tartózkodása és az itteni tőzsde elernyedése, amely konkrét esetekben komoly komplikációkra is adhat alkalmat. A kulisz fölvevő képessége a semmivel egyenlő, viszont vásárló megbízás is csak nagy áldozat árán eszközölhető. A pénzügyi köröknek komolyan meg kellene fontolniok, hogy mitévők legyenek ilyen körülmények között, ha ugyan egyáltalán hajlandók a tőzsde intézményét még a jövőben is föntartani.

A nemzetközi piaçzon az osztrák hitel-részvény 628.50 koronáról 623 koronáig hanyatlott, mert jól beavatottak a bank petróleum érdekeltségt veszélyben látják és mihamarább szabadulni igyekeznek angazsmánjuktól. Végül az osztrák hitelrészvény 624.50 K áron zárult. A petróleumpiaçzon ez idő szerint kritikus a helyzet, nyersárut már alig 1 K 20 f-ért lehet eladni, de kézenfekvő, hogy itt is nemsokára fordulatnak kell bekövetkezni. A magyar hitel-részvény, amelyet a bécsi kontremin nagy tételben vásárolt, hogy angazsmánját földözze, 645—643.10 K közt ingadozott, végül 743.— K áron zárult. Az államvasut 688—693 K közt változott, végül 694.— K áron zárult. A déli vasut-részvény 128 koronáig esett vissza.

A helyi piaç értékei sorban lemorzsolódtak. Vevő ezuttal sem jelentkezett, a mediohalasztás díjtételeit még a halasztás napjának délelőttjén lejátszották. Még a közúti vasut-részvény, sőt a jelzálóbank-részvény is olcsóbbodott, míg a többi teljesen elhanyagolták, jegyzésük nagyobbára névleges. A helyi piaç értékei is megsínylették a gabonatózsde mozgalmát, mert rendszerint, ha jó termésre van kilátás, a helyi értékek felé fordul az értékpapírvásárló közönség figyelme.

A készárupiaç forgalma ezen a héten is pangott. Kötés csak elvéve fordult elő. Némi föltűnést keltett a központi takaréktőkefőlemelése, amely a holt idény elején szokatlan. Minthogy azonban az új kibocsátás sikere minden kétségen fölül áll és az intézet részvényesei körében nagy meglepedésre tarthat számot, a tőzsdén is néhány koronával drágábban került a részvény forgalomba. A hét folyamán több kőszén- és építőiparrészvény cserélt gazdát, nagyobbára tartott áron.

A járadékpiaç kissé gyöngült, ami kizárólagosan az üzlettelenség folyamánya. A magyar koronajáradék, az osztrák koronajáradék, mindkét aranyjáradék néhány fillérrel olcsóbbodott. Több ízben annak a nézetnek adtak a börzén kifejezést, hogy a bankkérdés pertraktálása, amely a sajtóban sokféle módon kommentálva lett, a külföldi járadék-tulajdonosokat czimleteik eladására buzdította.

A sorsjegypiaçzon ezen a héten kevés változás volt. A valuta és érczváltó kissé drágult, ami azonban nem föltűnő és csak az ultimó és a félelmi zárlat közelségével hozandó összefüggésbe, ami rendszerint a pénzpiaczon tranzakciókat hoz létre. Ezeknek az elintézése okozta a változást a valuta és a deviza árában.

A külföldről érkezett tudósításaink a következők:

Bécsben ismételen az államvasutrészvényenyl foglalkoztak mert cseh érdekeltek részéről forszírozzák az ügyet. A piac iránya gyöngült, mert az osztrák hitelrézvényt nagy tételben kínálták. A helyi piac forgalma igen csekély. A járadékpiac gyöngült. A valuta és deviza kissé drágult.

Berlinben néhány nap óta már kedvezőbb az üzlet iránya, utóbb fődözések nyomán kis javulás volt észlelhető. Az iparértékek piaca szabálytalan.

Párisban a belföldi és a külföldi járadékpiac hanyatlott, mert a politikai helyzetről közölt hírek nyugtalanították a tőzsde közönségét. Az iparértékek piaca tartott, az aranybányapiac renyhe.

Londonban ingadozásokat tapasztaltunk. A beruházási értékek rosszabb kontinentális jelentések folytán gyengültek, ellenben az amerikai vasutak ára kissé drágult. A rézbányapiacra emelkedés volt. Az aranybányapiac renyhe volt.

Newyorkban az üzlet csendesen folyt. Néhány napig az árak lemorzsolódtak, utóbb fődözések nyomán a veszteség ismét megtérült.

	jun. 3.	jun. 10.	Változás
Magyar koronajáradék 4%	93.40	93.20	- 0.20
Vaskapukölcsön	76.75	76.40	- 0.35
Magy. földteherment.	93.75	93.25	- 0.50
Tisza-szegedi ny. kölcs.	145.-	144.-	- 1.-
Orosz államkölcsön	96.75	96.25	- 0.50
Hazai bank	276.-	272.-	- 4.-
Hermes váltóüzlet	365.-	360.-	- 5.-
Magyar hitel	746.50	743.-	- 3.50
Jelzálogbank	436.50	433.-	- 3.50
Osztrák hitel	629.25	624.50	- 4.75
Kereskedelmi bank	3315.-	3310.-	- 5.-
Unionbank	540.-	538.-	- 2.-
Belvárosi takarékpénzt.	594.-	592.-	- 2.-
Bpest.-erzsébetv. takaréék.	195.-	200.-	+ 5.-
Bpest-lipótvárosi tkp.	156.-	158.-	+ 2.-
Magyar orsz. közp. takaréék	1615.-	1630.-	+ 15.-
Pesti hazai I. takaréék	18450.-	18350.-	- 100.-
Első magyar ált. biztosító	9750.-	9800.-	+ 50.-
Eszakmagyar kőszén	265.-	263.-	- 2.-
Kőbányai gőztéglagyár	1100.-	1050.-	- 50.-
Drasche téglagyár	476.-	465.-	- 11.-
Magyar aszfalt	142.-	145.-	+ 3.-
Kerámiai gyár	218.-	210.-	- 8.-
Salgótarjáni kőszén	570.-	570.50	+ 0.50
Ujlaki téglá	292.-	295.-	+ 3.-
Fegyvergyár	288.-	280.-	- 8.-
Ganz és társa	2900.-	2875.-	- 25.-
Rimamurányi vasmű	555.25	552.-	- 3.25
Polgári serfőző	350.-	352.-	+ 2.-
Magyar vasúti forg.	364.-	355.-	- 9.-
Royal nagyszálló	127.-	133.-	+ 6.-
Adria tengerhajó	409.-	406.-	- 3.-
Közúti vaspálya	548.-	544.50	- 3.50
Városi villamos	266.-	262.50	- 3.50
Déli vasut	131.-	127.50	- 3.50
Osztr.-magy. államvasut	696.50	694.-	- 2.50
Bazilika sorsjegy	20.-	19.-	- 1.-
Erzsébet szanat. sorsjegy	7.75	7.40	- 0.35

A gabonatőzsdéről.

Budapest, június 17.

Agabonatőzsdének a lefolyt héten mozgalmas napjai voltak. Bár a világpiac helyzete alapján alig változott és ha elvétel elő is fordultak szilárdító momentumok, a külföldi tőzsdék az általánosan kedvező termésjelentések folytán mégis inkább lanyhák, — nálunk erre egyáltalán nem reagálnak és csupán saját helyzetünk lévén irányadó, a hangulat továbbra is felette szilárd. A vetésekről nap-nap után érkeznek panaszok. A Bácska, Bánát és Tiszavidék, vagyis a legfontosabb három termővidék, egyes részeiből egyre terjedő üszögöt és üres kalászatokat emlegetnek, sőt tegnap óta állítólag már a kényszer-érés nyomairól is panaszolnak. Mi ezeket a híreket némi fentartással regisztráljuk, habár kétségtelen, hogy a nagy hőség és az esőhiány a növényzet fejlődésére hátrányos befolyással van.

A külföldi tőzsdéken a hangulat sokkal nyugodtabb, mint nálunk és az árak emelkedése ugyiszólván lépcsőszerű. Amerikában a termésjelentések jók, ugyanígy Németországban és Ausztriában. Franciaország hivatalos kimutatása gyengébb, míg Oroszország a közepesnél is rosszabb termést vár. A Balkán-államok hírei igen változók; Romániában utóbb ismét jobb a várható hozam.

A **készáru-üzlet** nálunk a tudósítási hét folyamán szintén megélenkült. A malmok részben máris megkezdett üzemük fentartására kénytelenek beszerzéseket eszközölni és minthogy egyrészt a piacra kerülő anyag igen kevés, másrészt a határidő-árfolyamok rohamosan emelkedők, viszonylag jóval drágább árakat kell fizetniök.

Buzában a héten mintegy 145,000 mm. volt a forgalom, végeredményképen 75 fillérrel magasabb árak mellett. A kínálat aránylag igen szűk határok között mozog és az árubirtokosok ezt látva, eléggé rá tartósak. Elvéve új buzában is történnek kötések, augusztus első feléig terjedő szállításra.

Rozsban csekélyebb üzlet fejlődött ki, de az árak ennél a cikknél is emelkedik. Jegyez 10-25—50 K-t budapesti paritásra.

Zab élénk kereslet tárgya a helyi consum részéről. A kedvezőtlen termésjelentések folytán jóval drágábbra tartott árakat is szívesen fizetnek. Jegyez 8—8.50 K-ig ab Budapest készpénz.

Árpában alig van üzlet. Ami piacra kerül jó áron elhelyezhető. Jegyez mintegy 7—7.10 K-t budapesti paritáson. Új-árpaért (ez alatt nem sörárpa, hanem bánati és bacsikai középarpák értendők) mintegy 6.75 K-t lehet elérni helybeli paritásra.

Tengeri daczára annak, hogy eddig a kilátások jók, szintén szilárdult. Valamivel élénkebb kereslet mellett elment vagonáru 6.80—9.5 K-ért ab Budapest és 6.50—6 K-ért ab tiszavidéki állomások.

A **határidő-piac**on véleményvasárlások és fedezések erős folytatása mellett, az árfolyamok hirtelen és nagy mértékben emelkedtek. Az utóbbi napokban ugyan jelentékeny nyereség realizációk folytán átmenetileg 20—30 filléres visszaesések is előfordultak, de ezek csakhamar a hausse-spekuláció egyre terjedő részvétele következtében megtérültek és végül ismét a legmagasabb kurzusok jutottak felszínre. Jellemző ezen tulhajtott és ezért irreális haussera, hogy az új tengeri árfolyama — holott e cikkben mindenfelé jók a kilátások és ó-áruból is tekintélyes mennyiségek állanak fenn — a lefolyt héten mintegy ötven fillérrel javult. Legnagyobb (körülbelül 90 fillér) volt a heti ar- emelkedés buzában és zabban.

Az e heti záró-árfolyamok a következők:

	11.	12.	13.	15.	16.	17.
Buza októberre	10.92	11.18	11.35	11.53	11.66	11.72
Rozs októberre	9.16	9.36	9.47	9.58	9.62	9.72
Tengeri júliusra	6.64	6.67	6.78	6.82	6.88	6.92
" 1909. májusra	6.51	6.53	6.82	6.85	6.86	6.94
Zab októberre	7.72	7.83	7.95	8.29	8.45	8.59

A ma megjelent második miniszteri termésbecslés adatai a következők: Várható hozam buzában 36.900,000 mm., rozsban 12.020,000 mm., árpában 12.510,000 mm. és zabban 11.020,000 mm.

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Pénzügyi főkönyvelő,

aki jelenlegi állásában az **ügyvezető igazgatói** teendőket is ellátja, hosszabb gyakorlattal, kitűnő szolgálati bizonyítványokkal és prima referenciákkal, az intézet felszámolása folytán, szerény igények mellett, hasonló állást keres. Címe megteudható a **Magyar Pénzügy kiadóhivatalában, Budapest, V., Sas-utca 13.**

Törlesztőtérvek vidéki pénzügyi-tek törlesztéses kölcsönei számára. —

Kidolgozta: **Weisz Arthur**, takarékpénztári főkönyvelő. **Ára 25 korona.**

Megrendelhető a **«Magyar Pénzügy»** kiadóhivatalában, Budapest, V., Sas-utca 13.

17 évi pénzügyi gyakorlattal bíró könyvelő, ki jelenleg egy nagyobb vidéki gőzmalom könyvelője, keres nagyobb vidéki pénzügyi intézetnél neki megfelelő

ügyvezetői, főkönyvelői, könyvelői vagy pénztárnoki állást.

Ovadékkal rendelkezik. Megkeresések a **Magyar Pénzügy kiadóhivatalába, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. 3462 „Ambiczió 3462”** jelige alatt kéretnek.

Az új vámtarifák kézikönyve, — betűsoros tárgymutatóval, —

Ára füzve 4 kor. Vászonnkötésben 4 kor. 60 fill.
Megrendelhető a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalánál,
Budapest, V., Sas-utca 13.

Váltó- és folyó-számlai kamattáblák

Szerkesztette

MURAI ARTHUR

a Magyar Általános Takarékpénztár
matematikus

Ára **15** korona

Megrendelhető a

«Magyar Pénzügy» szerkesztőségében. V., Sas-utca 13.

Kamattáblák

Tartalmazzák 1-1 000,000-ig terjedő bármely kamatszámra 93 kamattáblát mellett kiszámított kamatait.

BANKOK, takarékpénztárak, szövetkezetek, iparvállalatok, nagykereskedők és mindazok, akik váltók leszámításával és visszleszámításával foglalkoznak, folyószámlákat vezetnek vagy azok felett rendelkeznek, váltók leszámításánál és folyószámlák lezárásánál rendkívüli hasznát vehetik, mivel ezen táblák segítségével nemcsak rendkívül gyorsan lehet dolgozni, hanem főleg az ellenőrzés szempontjából óriási előnyökkel bír.

KÜLÖNFÉLÉK.

Bank- és hitelügy.

A Magyar országos központi takarékpénztár rt. igazgatósága elhatározta, hogy *részvénytőkéjét fölemeli*. E célból július 3-ára rendkívüli közgyűlést hív össze. A közgyűlésen azt indítványozza, hogy 3500 drb 600 K névértékű új részvényt 1400 K árfolyamon bocsássonak ki oly módon, hogy minden részvénytulajdonosnak öt darab részvény után egy darab új részvény, vagyis minden egy régi részvény után egyötöd új részvény elővételi joga biztosított. Az intézet utoljára 1905. év elején emelte föl részvénytőkéjét,

ugy, hogy most 10.500,000 K részvénytőke mellett körülbelül 20.000,000 K saját tőkével renoelkezik. A most tervezett kibocsátás folytán az összes saját tőke a látható tartalék, hozzászámításával 25.000,000 K-n felül fog emelkedni. A kibocsátás árfolyama és az időközben 85 K-ra emelt osztalék mellett a részvény 6%-ot jövedelmez, mert a kibocsátás minden költségét az intézet viseli, a befizetés hosszú idő alatt részletekben történhetik s végre, mert a befizetett tőke után az intézet előlegesen 5%-ot térít meg.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár rt. Budán, I. Fejérváry-ut 1. sz. alatt új fiókot létesített, mely július 1-én kezdi meg működését.

A Kisbirtokosok országos földhitelintézete Szegeden, a Szeged alföldi takarékpénztárral kapcsolatban kirendeltséget állított fel.

Az Antalfalvai bank rt., melynek alakulásáról már jelentést tettünk, 100,000 K alaptőkével (1000 drb 100 K névértékű részvény) létesült Antalfalván. Az igazgatóság tagjai: *Karlovsky* György, *Rapos* Andor, *Bukva* Andor, *Brika* Pál, *Bulik* György és *Paraszka* Antal.

A Galántai népbank rt., melynek alakulásáról már jelentést tettünk, június 9-én alakult meg *Galántán* és működését szeptember 1-én kezdi meg. Ügyvezető-igazgató lett: dr. *Pély Géza* (Galánta). Az igazgatóság tagjai: *Mohácsi* László, *Bocz* Árpád, *Berényi* Gyula (Galánta), *Kiss* Endre (Kajal), *Boda* Miklós (Felsőszele), *Szabó* Károly (Taksony), *Arató* József (Vezekényi), *Mészáros* Károly (Kismácséd), *Rostás* Mihály (Nagyfödemes), *Török* Boldizsár (Nagyfödemes), *Csinma* Mór (Deáki), *Polák* Florián (Deáki), *Kovács* Benedek (Pered), *Dora* Ferencz id. (Alsószele), *Renczes* Ferencz (Nyék), *Szombat* János (Felsőszele), *Takács* Lajos (Zsigárd), *Morvay* Ferencz (Királyrév), *Lovas* István (Hidaskürt), *Miklós* József (Nagymácséd), *Dobosy* János (Tallós) és *Józsa* János (Vága). A felügyelő-bizottság tagjai: *Lendvay* Lajos (Dioszeg), *Kodaj* Gyula (Kossut), *Uhlárik* Sándor (Vizkelet), *Száz* Elek (Deáki), *Jónás* Jenő (Deáki), *Szabó* Henrik (Nagyfödemes), *Majláth* Gáspár (Hidaskürt) és *Tonkó* Albert (Felsőszele).

Az Ózdi takarékpénztár rt. közgyűlése elhatározta az alaptőke felemelését 100,000 K-ról 200,000 K-ra, 1000 drb 100 K névértékű részvény kibocsátása útján. Egy régi részvény után július 15-ig egy új vehető at 103 K árfolyamon, míg új részvényesek 106 K árfolyamon jegyezhetnek részvényeket.

A Petrozsényi takarékpénztár rt. június 24-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen az alaptőkének új részvények kibocsátása által 200,000 K-ról 400,000 K-ra leendő felemelése felett fognak határozni.

A Kiskunmajsai takarékpénztár rt. június 21-én rendkívüli közgyűlést tart az alaptőke felemelése tárgyában 100,000 K-ról 200,000 K-ra, 1000 drb 100 K névértékű részvénynek 130 K árfolyamon való kibocsátása útján.

A Dévai takarékpénztár rt. június 14-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta a részvénytőkének 200,000 K-ról 300,000 K-ra való felemelését 1000 drb 100 K névértékű részvény kibocsátása által. A kibocsátási árfolyam 185 K. A régi részvényesek két régi részvény után egy újat jegyezhetnek. Előjegyzési határidő július 31.

Az I. H. Stamelt & Co. Nachfolger bécsi bankházat a bécsi *Unionbank* átvette és felszámoltatja.

Angol Balkán-bank. Londonban e címen egy millió fsterling részvénytőkével új bank alakult. A részvénytőke felét a jegyzéskor azonnal befizették. A bank Belgrádban, Szófiában és Szalonikiban fiókokat állít fel s főcélját magánvasutak és iparvállalatok finanszírozása fogja képezni.

Áru- és értéktőzsdei hírek.

A Beocsini cementgyári unió rt. 38,000 drb 200 K névértékű részvényének tőzsdei jegyzését kérte a bécsi tőzsdetanácstól.

Ipar.

Gregersen rt. A *Gregersen G. és fia* budapesti építési vállalkozó és faterkeskedő cég legközelebb *részvénytársasággá* alakul át. A részvényeket teljes egészükben a *Gregersen-család* tagjai fogják megtartani és az új részvénytársaság vezérigazgatója *Gregersen Nils*, jogtanácsosa *Verebely* Jenő dr. lesz.

Hermaneczi papirgyár részvénytársaság. A *Hazai bank rt.* a *Hüttner* testvérek által 1906-ban részvénytársas-

sággá alakított Hermaneczi papirgyár részvényeinek 80%-át megvásárolta és a társaság június 24-re egybehívott közgyűlésének a 3 millió K részvénytőke 50%-os lebélyegzését fogja indítványozni, avégből, hogy a javarészben az aktívák túlnagy értékelésére visszavezetendő 1.200.000 K veszteség leírassék, a maradvány pedig tartalékalap alakítására használtassék fel. Együttal indítványoztatni fog a közgyűlésnek, hogy az 1.500.000 K leszállított alaptőke 1.200.000 K névértékű elsőbbségi és 300.000 K névértékű törzsrészvényre osztassék fel. A vállalatnak már megkezdett műszaki újjászervezése teljes folyamatban van. A cellulóze-gyár megnagyobbitása majdnem befejezést nyert, a hajtóerőtelep rekonstrukciója kezdetét vette és a gépészeti berendezésben mutatkozó hiányok, melyek az eddigi üzemfennakadásokat okozták, már legközelebb kiküszöbölésre kerülnek, úgy, hogy a gyár rövid idő múlva ismét aktív üzemet fog folytatni. A mérleg-tételek a következők:

Vagyon: Ingatlanok 1.972.180, gépek és felszerelések 2.097.425, budapesti épület 500.000, papir- és anyagkészlet 925.940, adóok 902.051, pénztárkészlet és váltótárca 29.645, veszteség 1.208.840 K. — Teher: Részvénytőke 3.000.000, értéksökkenési alap 1.176.594, leirási alap készletekre és adóokra 200.000, elfogadványok és intézvények 1.840.000, hitelezők 1.165.906, átmeneti tételek 248.982 K. Összesen 7.931.994 K.

A Bihar-i szénbánya- és villamosági rt. üzeme az 1907. évben sem volt jövedelmes. Bruttó bevétele ugyan 447.024 K-ról 453.431 K-ra emelkedett, de a költségek növekvése folytán a mérleg 75.649 K veszteséggel zárult, az előző évi 59.002 K-val szemben, amit ismét új számlára visznek át. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Bányabirtok 285.000 (280.000), aknák és tarnak 168.174 (136.915), bányafelszerelések 49.812 (0), erdő, földbirtok és telkek 140.402 (140.052), tarnavasút 56.920 (363.106), összekötő vasút 318.434 (0), mezőtelegi iparvagány 8200 (0), épületek és munkaházak 125.823 (117.744), sodronypálya 975.183 (1.379.201), villamosteleg épületei 45.040 (0), villamosteleg berendezései 147.603 (0), tatarosi síklo 10.000 (0), állomás és rakódo 172.878 (0), mezőtelegi felszerelés 5074 (0), széntőro 28.973 (0), szerkesztet 1284 (54.782), adó-ok 38.765 (21.963), szolgalmi jogok 2500 (3500), biztosítási díjak 18.000 (21.000), postatakarék-pénztár 439 (0), veszteség 75.649 (59.002) K. — Teher: Részvénytőke 1.200.000 (1.200.000), tartalékok 373.730 (373.730), hitelezők 1.100.429 (1.004.936), összesen 2.674.159 (2.578.666) K.

A Rigler József Ede papirneműgyár rt. az 1907—8. üzleti évben, melyet április 30-án zártak, 41.327 K tiszta nyereséget ért el, az előző évi 166.580 K-val szemben, azaz a 2 millió K alaptőke 2.06%-kal kamatozott. Az igazgatóság azt javasolja, hogy a nyereségből 2284 K-val a tartalékalapot dotálják és 39.043 K-t új számlára vigyenek át. A közgyűlés az alaptőke leszállítása tárgyában is határoz, 2 millió K-ról 1,5 millió K-ra, melyet úgy óhajt az igazgatóság keresztül vinni, hogy a társaság 2500 drb 200 K névértékű részvényt 180 K árfolyamon váltson vissza és az így mutatkozó 50.000 K nyereséget az értéksökkenési alaphoz csatolja. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Telek és gyárépület 843.039 (840.719), gyárfelszerelés és berendezés 1.184.759 (1.157.545), készpénz 5833 (10.544), tarcaaváló 70.957 (66.171), aru- és nyersanyagkészlet 670.791 (769.332), számlaadások 1.035.619 (1.001.065), fióküzletek 496.911 (236.592) K. — Teher: Részvénytőke 2.000.000 (2.000.000), tartalékalap 76.088 (70.088), értéksökkenési alap 905.830 (760.830), hitelezők 355.369 (335.373), elfogadványok 929.295 (981.450), nyereség 41.327 (166.580) K. Összesen 4.307.911 (4.314.323) K.

A Magyar kerámiai gyár rt. az 1907/8. üzleti évben, melyet ápr. 30-án zárt, — az előző évről áthozott 24.619 (1906: 34.735) K-val — 470.973 (467.889) K bruttó bevételt ért el, melyből a költségek és kamatok és 100.000 K leírás levonásával 204.618 K (előző évben 211.069 K) tiszta nyereség maradt fenn, ami a 3 millió K alaptőke 7.01 (7.04) %-os kamatozásának felel meg. Az osztalék 10 K = 5% (mint tavaly). A mérleg-tételek négy évi összehasonlítását itt adjuk:

Vagyon:	1908.	1907.	1906.	1905.
Telek és épületek	3.330.525	3.255.409	3.181.418	3.029.091
Gépberendezés stb.	1.167.264	1.118.718	1.082.343	992.198
Szerszám és felszerelés	75.774	73.275	71.802	71.086
Iparvasút	77.890	77.890	73.977	73.977
Sodronykötelpálya	113.000	113.000	113.000	113.000
Adóok	587.983	262.155	285.472	226.822
Ertekpap. és biztosítékok	26.522	29.790	46.762	46.062
Gyártmánykészlet	431.357	444.867	450.738	859.763
Tűzallo egyéb anyag	128.603	128.603	168.258	172.506
Anyagok	46.717	—	—	—
Pénztár	3.950	6.081	11.234	3.531
Teher:				
Részvénytőke	3.000.000	3.000.000	1.800.000	1.800.000
Tartalékalap	47.308	37.308	250.000	100.000
Törlesztési alapok	1.625.050	1.708.595	2.800.000	2.485.000
Hitelezők és atm. tételek	582.859	589.726	2.766.419	2.204.263
Munkásbaleset tartalék	8.000	—	—	—
Kövezés fenntartási számla	215.383	—	—	—
Elfogadványok	304.000	—	—	—
Be nem váltott szelvények	2.420	—	—	—
Nyeresség	204.618	211.069	313.797	478.961
Összesen	5.989.589	5.546.688	7.930.127	7.068.225

A Bihar-szilágyi olajipar rt. az 1907/8. üzleti évben, melyet 1908. ápr. 30-án zárt, 131.159 K tiszta nyereséget ért el, az előző évi 105.524 K-val szemben. A gyártelepbe 1907-ben 192.387 K-t investáltak. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Gyártelek, épületek, gépek és felszerelések 2.595.523 (2.403.136), leltár és vashordók 102.948 (75.280), saját tartánykocsik és mozdony 211.811 (211.811), raktáreépületek vidéki allomasokon 21.029 (21.030), pénztári készletek 35.026 (10.579), váltótárca 4457 (22.329), értékpapírok és letétek 455.097 (367.780), adóok 984.676 (993.150), arukészletek 960.945 (850.437), átmeneti tételek 22.330 (0) K. — Teher: Részvénytőke 800.000 (800.000), biztosítási tartalékalap 800.000 (800.000), újítási, helyreállítási és értéksökkenési tartalékalap 900.000 (900.000), általános tartalékalap 200.000 (200.000), osztalék-tartalékalap 100.000 (100.000), adóhitel 648.877 (452.791), fuvarhitel 41.624 (37.077), vámbírel 22.454 (30.228), elfogadványok 297.000 (306.000), hitelezők 1.308.249 (920.728), törlesztéses befektetési hitel 43.932 (72.411), fel nem vett osztalék 490 (58), nyereség 131.159 (175.623) K. Összesen: 5.393.786 (4.955.533) K.

A Teudloff K. és Ditrich T. gépgyár rt. az 1907. évben 2.949.650 K (1906: 1.846.600 K) bruttó bevétellel dolgozott, de az üzleti költségek enormis emelkedése folytán a társaság bécsi gyáránál 443.394 K veszteséget szenvedett, amiből levonva a budapesti gyár 41.680 K nyereségét és hozzáadva az előző évről áthozott 125.315 K veszteséget, a mérleg 527.028 K veszteséggel zárult, ami az 1,2 millió K alaptőke 43,6%-a. E veszteség fedezésére az igazgatóság a közgyűlésnek az alaptőke leszállítását és ennek megtörténte után az alaptőke felemelését javasolja és indítványt terjeszt elő a veszteséget okozó bécsi gyár eladása tárgyában. A mérleg szerint a bécsi gyár ingatlanai 657.483, gépei és szerszámái 544.198, mintái 639.849, anyagkészletei 707.214 és követeléselei 617.559 K értékűek.

Az Alfa separator rt., mely már évek óta veszteséggel dolgozik, — a „Független Magyarország“ híradása szerint — a felszámolásra készül. A társaság üzemet máris a minimumra korlátozta és munkásainak túlnyomó részét elbocsátotta.

A Budapesti ásványolajgyár rt. közgyűlésének az igazgatóság az alaptőke felemelését javasolja 2 millióról 2 1/2 millió K-ra, 2500 drb 200 K névértékű részvény kibocsátása útján.

A Pittel és Brausewetter beton, hid- és mélyépítő rt., mely a bécsi Pittel & Brausewetter építőcégnél budapesti expozitúrája 1907-ben, első üzleti évében, 95.212 K bruttó bevételt ért el, amiből a költségek levonása után 890 K tiszta nyeresége maradt. A mérleg-tételek a következők:

Vagyon: Biztosítékok 100.—, Pozsonyi fióküzlet 150.136, értékpapírok 12.918, értékpapír szelvény 224.—, Pozsony fióküzlet 1905. évi követelések 4800, üzemmegváltás 80.000, pénztár 749, postatakarék-pénztár 40.387, leltár 111.485, elszámolási számla 4096, adóok 506.171, szennyvíztisztító osztály 44.063, szennyvíztisztító osztály hitel 3500, küldvény 23.800, pozsonyi fióküzlet folyószámla 236.462 K. — Teher: Részvénytőke 700.000, betegsegélyző pénztár 1066, építési tartalék 4540,

Pesti magyar kereskedelmi bank 140,916, hitelezők 331,420, Pesti m. ker. bank „szennyvíztisztító osztály számla” 40,061, nyereség 890, összesen 1,218,895 K.

A Szabadalmazott önműködő fékkészülék és gépgyár rt. az 1907. évben 98,815 K veszteséggel dolgozott, az előző évi 95,730 K-val szemben. Ennek a társaságnak sem gyára, sem vagyona nincs. Alaptőkéje ugyanis 320,000 K, de szabadalmát 300,000 K-ra értékeli és a 20,000 K többletét váltókat akceptált részvényeseitől.

A Magyar építő rt. az 1907. évben 216,776 K (1906: 328,345 K) bruttó bevételt ért el, amiből a költségek levonása után 15,718 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 86,919 K-val szemben, ami a 2 millió K. alaptőké 0,78%-a. A társaság 1907-re tehát nem fizet osztalékot. A merlegtételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Készpénz 15,910 (36,972), értékpapírok 106,528 (4745), kereseti kimutatások 422,429 (210,069), építési vállalatok 730,130 (291,836), adások 172,281 (122,147), letétbe helyezett biztosítékok 537,300 (426,600), leltár 1,809,004 (1,707,420), átmeneti tételek 1861 (0) K. — *Teher*: Részvénytőke 2,000,000 (2,000,000), hitelezők 877,843 (150,626), biztosítékok hitelezői 537,300 (426,600), értékesítkelési tartalékalap 270,517 (270,518), tartalékalap 3000 (0), kétes követelések tartalékalapja 90,296 (90,296), baleset tartalékalap 770 (2379), nyereség 15,718 (86,919) K. Végösszeg: 3.795,445 (3.027,338) K.

A Hunnia magyar géptömlő-anyaggyár rt. 1907-ben már 20,000 K-ról 100,000 K-ra emelt alaptőkével dolgozott. Bruttó bevétel 63,201 K-ról 71,836 K-ra és tiszta nyeresége 2838 K-ról 5595 K-ra emelkedett, ami a 100,000 K alaptőké 5,59%-os kamatozása. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Gép és berendezés 7456 (7300), árukészlet 4191 (6341), adások 120,260 (51,406), pénzkészlet 5547 (1216) K. — *Teher*: Alaptőke 100,000 (20,000), tartalékok 15,590 (6000), hitelezők 8373 (34,477), értékesítkelési tartalék 2187 (1442), átmeneti 1800 (1500), nyereség 5595 (2838) K. Összesen: 137,456 (66,257) K.

A Részvény-társaság Raky-féle módszer utáni furásokra, amely 1899-ben alakult az erikelenzi *Internationale Bohrgesellschaft* és a *Schaffhausencher Bankverein* közreműködésével, egyike lett hazánk legnagyobb mélyfúró vállalatának s valóságos közgazdasági missziót tölt be. A társaság nagyszabású furatásokat végeztetett Csikgyimesen, most pedig a szépmegyeyi ércbányászaton kívül saját területén kőszentet kutat. Szép megbízásai vannak a vállalatnak az államtól és néhány nagyobb pénzintézettől főleg köszönkutatásokra, amely munkálatok már meglehetősen előrehaladott állapotban vannak és ahol már eredményről lehet beszélni, várakozáson fölül sikerültek. A Raky-társaság, amely valószínűleg még ebben a hónapban tartja meg közgyűlését, kiterjedt munkálataihoz a Máv. gépgyáranál és több hazai magán-cégnél nagy gépmegrendeléseket eszközölt. Minthogy a társaság gépszükséglete folyton növekszik, fölmerült annak a terve, hogy esetleg Magyarországon saját gépgyárat épített, amely kizárólag bányászati gépek gyártásával foglalkoznék. A magyar társaság a külföldi vállalatoktól teljesen független és az említett két német társasággal csak annyiban van nexusban, hogy azoknak néhány igazgatósági tagja a magyar vállalat igazgatóságában is benne van.

A Phönix kénsav- és vegyitermékgyár rt. (Budapest) részvényeinek felét, mely eddig az *Első pesti spódium- és enygyár rt.* tulajdonában volt, *Bedő Béla* megvette és működését ezután főleg ennek a vállalatnak fogja szentelni. A gyár, mely kartelen kívül áll, kéndioxid feldolgozásával is foglalkozik.

A Műszaki, irodalmi és nyomdai rt. az 1907. évben 11,589 (1906: 13,808) K bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek és 3131 (1765) K leírás levonása után 894 K veszteség maradt, az előző évi 845 K-val szemben. A veszteséget ismét új számlára viszik át.

A Urikány-zsilvölgyi magyar köszénbánya rt. jun. 16-án tartotta közgyűlését. A közgyűlés elhatározta, hogy az alapszabályszerű leírások után fenmaradó 1,059,329 K tiszta nyereségből 104,386 K a tartalékalaphoz csatoltassék, 630,000 K 7%-os osztaléknak kifizetésére fordítottassék, 220,000 K az értékesítkelési alap rendkívüli javadalmazására használtassék fel és 21,583 K új számlára vitessék át. A társasági részvények szelvénye 5 K 60 fillérrel kerül beváltásra.

A Kosmos műintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó rt. felsz. a. felszámolóinak 1907. évi vagyon-kimutatása szerint a társaság vesztesége 2,479,767 K, a 2,6 millió K alaptőké mellett.

A Globus műintézet és kiadóvállalat rt., melynek fizetési-képtelenségéről részletes jelentést tettünk, felszámol. A hitelezők követelése 1908. október 29-ig jelenthető be a felszámolóknál.

A Concordia vegyészeti ipar rt. vesztesége 1907-ben 30,050 K-ról 31,141 K-ra szaporodott és ezt a veszteséget, mely a 200,000 K alaptőké 15,54%-a, ismét új számlára viszik át. A társaság gyártelepe bérlet utján kezelik. A gyár már évek óta üzemben kívül van.

Az Első magyar papiripar rt. jun. 15-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a 308,967 (1906: 198,985) K nyereségből 120,000 K-t leírásokra fordítanak, mint tavaly is, 8 K = 4%-os osztalékot fizetnek és 97,767 (50,629) K-t új számlára visznek át.

Köszén-kutatás Szatmármegyében. A pénzügyminiszter legközelebb Bikszád, Avasujfalu, Terep, Turvékonya, Mózesfalu, Vámfalu, Rózsapallag, Kőszegremete, Bujánháza és Kánya községek határában fog köszönkutatási furásokat eszközöltetni.

Ferónia szerszám- és vasárugyár rt. (Székesfehérvár) czég alatt június 28-án alakult meg *Székesfehérváron* az új szerszám- és vasárugyár részvénytársaság, melynek alakulásáról már hírt adtunk. Az új gyár vas, fa és fém megmunkálására szolgáló szerszámokat és szerszámgepeket, továbbá a belföldön még nem gyártott autométereket (önműködő mérleget) fog produkálni. Az egyelőre 100,000 K-ra tervezett alaptőké már teljesen jegyezve van. A főbb részvényjegyzők: *Somsich Tihomér* gróf, *Pap László* budapesti ügyvéd, *Molnar György*, a *Ney és Molnar* czég belfelja, *Karl Istvan*, *Langráf Lajos* és *Pető Miksa* székesfehérvári kereskedők. A város az új gyárat ingyen telekkel és községi adómentességgel szubvencionálja.

Globus seprőgyár rt. (Szeged) czég alatt *Szegeden* 150,000 K alaptőkével részvénytársaság alakult, a *Magyar kereskedelmi rt.* égisze alatt. Igazgatósága: *Bér Gyula*, ifj. *Rosenberg Miksa*, *Rosenberg Elek*, *Rudas Gyula* és *Bartos Fülöp*.

A Szegedi kerámit- és mütégla-gyár rt. június 25-én rendkívüli közgyűlést tart *Szegeden* a még ki nem bocsátott részvények kibocsátása tárgyában.

Új zárgyár Szegeden. *Kertész Izidor* *Szegeden* zárgyárat létesített, mely leginkább szabadalmazott bevéso ajtózáratokat fog nagyban, vizonteladásra gyártani.

A Kalotaszegi erdőipar rt. (Kolozsvár) az 1907/8. üzleti évben, melyet március 31-én zárt, 631,366 (1906: 547,892) K bruttó bevételt ért el, amiből a költségek levonása után 260,191 K tiszta nyeresége maradt, az előző évi 175,442 K-val szemben.

Az Egyesült fülek-putnoki agyagáru-gyár rt. felsz. a. 1907. évi vesztesége 17,040 K volt.

A Decker-féle kalapgyár rt. (Zombolya), melynek alakulásáról már jelentést tettünk, igazgatósági tagjaivá megválasztották: *Diel Károly* dr., *Förös József*, *Kerényi Miklós* dr., *Koch János*, *Körmeny Sándor*, *Lauter Miklós*, *Schön János* (Szenhubert), *Wener János* (Nagyotszeg). Vezető-igazgató *Decker Rezső*. A felügyelő-bizottságba beválasztott: *Anton Mihály*, *Gál Lajos*, *Kolbusz Mátyas*, *Reinhardt Péter* dr. és *Walzer Lénárd*.

A Ditmar R. — Brüner testvérek es. kir. szab. lámpa- és fémáru-gyárak rt. első üzleti évében, melyet 1907. márcz. 1-én kezdett és 1908. 31-én zárt, 898,357 K tiszta nyereséget ért el. Ebből 190,000 K-t leírásokra fordítanak, 90,000 K-ból adótartalékot létesítenek, 12 K = 6%-os osztalékot fizetnek és 50,000 K-t új számlára visznek át.

A trieszti Automobilfabriks-A.-G. „Alba” rendkívüli közgyűlést hív egybe a felszámolás kimondása végett.

Az Internationale Elektrizitätsgesellschaft (Bécs) az 1907. évre 32 K = 8%-os osztalékot fizet.

Új üveg- és porcellángyár Szerbiában. *Weifert* szerb gyáros, kinek *Pasic*, a szerb miniszterelnök a csendes társa, Szerbiában új üveg- és porcellángyárat létesít.

Közlekedés.

Az Atlantica tengerhajózási rt. az 1907. évben, mely első üzleti éve volt, 112,276 K tiszta nyereséget ért el, ami a 4 millió K alaptőké 2,95%-os kamatozásának felel meg. A mérleg a hajóparkot 6.199,752 K-ra értékeli és erre még 2.186,515 K a tartozás. A mérleg-tételek a következők:

Vagyon: Hajók értéke 6.199,752, berendezések 30,000, alapítási költségek 97,573, pénztár 7817, köszönkészlet 47,404, óvadékok 5601, követelések bankoknál 288,981, különféle adások 413,845, beszerzési és járatsegélykövetelések 100,364 K. *Teher*: Részvénytőke 4.000,000, értékesítkelési tartalékalap 204,952, elfogadványok 2.186,515, hitelezők 687,595, nyereség 112,276 K. Összesen 7,791,340 K.

A Magyar h. é. vasutak rt. bruttó bevétel az 1907. évben 2.822,429 K-ról 3.005,508 K-ra emelkedett. Ebből a költségek levonása után 1.182,225 K tiszta

nyereség maradt, az előző évi 1.005,304 K-val szemben, ami a 10 millió K alaptőke 11,82 %-os kamatozása. Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a nyereségből 300,000 K (1906-ban 220,000 K) fordítsák a rendes tartalékalap javára, miáltal az 1.700,000 K-ra (az alaptőke 17%-ára) emelkedik. valamint javasolni fogja, hogy az **osztalék 16 K = 8%-ban** (14 K = 7%) állapítsák meg, míg a fennmaradó 82,225 K új számlára vitessék elő. A vasutak, daczára az 1907. évi nagyon kedvezőtlen magyarországi termésnek, magasabb bevételeket értek el és a társaság tárczájában levő vasutak általában állandó és kielégítő fejlődést mutatnak. A társaságnak összesen 44.922,400 K kötvénye van forgalomban (40.940,800 K). A kötvények kamatszolgálatát az 1907. évben 1.711,075 K igényelt, minek ellenében a fedezetül szolgáló elsőbbségi részvények osztaléka 2.402,070 K-t tett ki, úgy hogy a kötvények kamatszolgálatára részére már magából a tulajdonképpeni üzemi bevételekből is 690,995 K felülfedezet maradt, mely összeg a társaság tőkéinek és tartalékainak kamatbevételeiből még további 518,134 K-val emelkedik. A kötvényszolgálat ezek szerint fedezetet talál a bevételekben, melyek az összszükségletet 70%-kal meghaladják. A társaság saját tőkéi részben elsőrangú pénzügyintézeteknél levő készpénzből (8.688,664 K), részben árvapénzek elhelyezésére alkalmas értékekből állanak. Az 1897. évi XXXII. t.-cz. értelmében 3.072,000 K-t kitevő kötvénybiztosítéki alap is létesített. A mérlegtételek az utolsó négy évben ekként alakultak:

Vagyon:	1907.	1906.	1905.	1904.
H. é. vasuti elsőbbségek és azokra nyújtott hitelek	44.922,026	40.936,289	40.237,814	36.636,435
Adosok és bankok	8.688,664	8.623,803	5.174,846	5.114,739
Bizt. alap értékpapirjai	3.072,000	3.040,000	3.072,000	3.332,000
Átmeneti tételek	1.028,514	641,760	590,341	361,209
Teljes:				
Részvénytőke	10.000,000	10.000,000	8.000,000	8.000,000
Tartalékalap	1.400,000	1.180,000	300,000	220,000
Kötvények 4 1/2%-osak		12.162,400	12.267,400	14.388,800
" 4%-osak	44.922,450	1.422,600	1.436,200	1.449,200
" 4%-os 5%-os jut.		23.085,200	11.991,000	15.444,200
" 4%-os 2%-os jut.		4.270,600	4.035,400	5.341,000
Kisorsolt kötvények és határalék-szelvények	206,467	115,747	156,929	122,030
Fel nem vett osztalék	112	—	—	—
Nyereség	1.182,225	1.005,304	611,073	503,153
Összesen	57.711,205	53.241,851	49.075,402	45.474,384

Uj fume-dalmáciai hajózási vállalat. Spalatóban „Hrvatska Plovidba” céggel részvénytársaság alakult 400,000 K alaptőkével, mely *Melkovics-Fiume-Trieszt* közt fog járatokat fenntartani.

A Szlavóniai-drávavidéki h. é. vasut rt. közgyűlésének az igazgatóság azt javasolja, hogy a társaság székhelyét Nagykanizsáról Budapestre helyezze át, a jelenlegi 7.120,800 K alaptőkét felemelje a moslavina-vörösmajori iparvasut megvásárlásából és hogy az elsőbbségi részvényeket A. és B. sorozatra osszák. A társaság 1907. évi mérlegét 190,035 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 105,930 K-val szemben.

A Garamberzencze-lévai h. é. vasut rt. az 1907. évben 194,448 (1906: 184,287) K bruttó bevétellel dolgozott és 173,223 (163,179) K tiszta nyereséget ért el.

A Tiszapolgár-nyiregyházi h. é. vasut rt. bruttó bevétele 1907-ben 72,092 (1906: 62,553) K és tiszta nyeresége 54,560 (43,478) K volt.

A Zágráb-samobori h. é. vasut rt. az 1907. évben 116,659 (1906: 113,692) K bruttó bevétellel dolgozott és a költségek levonása után 13,945 (22,153) K tiszta nyeresége maradt.

A Temesvár-lippa-radnai h. é. vasut rt. az 1907. évben 85,013 K tiszta nyereséget ért el, az előző évi 95,684 K-val szemben.

A Zombor-őbencei h. é. vasut rt. az 1907. évben, mely első üzleti éve volt, 153,293 K bruttó bevételt és 141,493 K tiszta nyereséget ért el.

A varasd-goluboveci h. é. vasut rt. az 1907. évben 72,707 (1906: 70,755) K bruttó bevétellel dolgozott és 43,601 K tiszta nyereséget ért el, az előző évi 43,396 K-val szemben.

A monor-ujhartyáni vasut építésére Monor község 250,000 K hozzájárulást szavazott meg, törzsrészvények ellenében.

A Gyulavidéki h. é. vasut rt. jun. 29-én rendkívüli közgyűlés tart Gyulán, a vasutnak az államvasutak üzletkezelésébe való átadása és az ezzel kapcsolatban kötendő üzletkezelési szerződés ügyében.

Az Alföldi első gazdasági vasut rt. (Arad) az 1907. évben 331,094 (1906: 328,902) K bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után 13,396 K veszteség maradt fenn, az előző évi 25,703 K nyereséggel szemben. A veszteséget a 162,167 K-t tevő tartalékalapból leírják.

A Nagykároly-somkúti h. é. vasut rt. az 1907. évben mérlegét 67,420 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 52,836 K-val szemben.

A Vinkovce-brcskai h. é. vasut rt. 1907. évi mérlegét 168,938 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 168,892 K-val szemben.

A Murányvölgyi h. é. vasut rt. az 1907. évben 145,507 (1906: 123,445) K bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után 129,344 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 108,945 K-val szemben.

A Gyulafehérvár-zalatnai h. é. vasut rt. az 1907. évben 130,278 (1906: 151,836) K bruttó bevétellel és 120,921 K tiszta nyereséggel dolgozott, az előző évi 141,103 K-val szemben.

A Dunantúli h. é. vasut rt. az 1907. évben 1.397,930 (1906: 1.363,531) K bruttó bevételt ért el és ebből a költségek levonása után 1.341,882 K tiszta nyeresége maradt, míg tavaly 1.245,135 K volt a tiszta nyereség.

A fehértemplom-bozovics-jabloniczai vasut új engedélyese, a volt 13. román bánati határvidéki ezred vagyonszerzője (Karansebes) a műszaki munkálatok elkészítésével a budapesti Mandel, Hoffmann és Quittner vállalkozó céget bízta meg. A vasutat másodrangú fővonalaként akarják kiépíteni.

A nagykorós-ökécskei h. é. motoros vasut engedélyezési tárgyalási jegyzőkönyvét a kereskedelmi miniszter jóváhagyta és az építési, üzlethozzárendelési stb. költségeket 1.350,000 K-ban állapította meg, amelyből 149,000 K államsegélyből nyer fedezetet. Az engedélyes cég 65,000 K biztosíték lefizetése után a vasut építését azonnal megkezdheti.

Nagykikinda-tordai vasut. A kereskedelemügyi miniszter Farkas Mór mérnök czibakházi és dr. Paar Kornél ügyvéd budapesti lakosnak az államvasutak Nagyikinda állomásából Topolya és Basahid községek érintésével Torda községig vezetendő vasutvonalra az előmunkalati engedélyt megadta.

Buziás-buziásfürdői vasut. A kereskedelemügyi miniszter Muschong Jakab furdótulajdonos, buziaszi lakosnak a temesvár-buziaszi h. é. vasut Buziásfürdő állomásából, illetve ettől 180 méterre Lugos felé a Magyar délkeleti h. é. vasut vonalából kiágazólag Buziás községen át a buziaszi fürdőtelepre vezetendő vasutvonalra az előmunkalati engedélyt megadta.

Miskolc-csabai villamos vasut. A kereskedelemügyi miniszter a Miskolczi villamosvasut rt.-nak, a miskolczi villamos vasut buzatér-népkerti szárnyvonalának népkerti kiterjedéséből kiindulva a budapest-kassai állami ut mentén haladó és Miskolc város határára át és Csaba község határára az államvasuti átjárónál végződő rendszeres nyomtávú villamos üzemi vasutvonalra az előmunkalati engedélyt megadta.

A győr-magyaróvár-mosoni gazdasági vasut céljárja Magyaróvár város 40,000 K hozzájárulást szavazott meg.

A Töketeres-gálszécsi h. é. vasut rt. az 1907. évben 77,117 (1906: 70,678) K bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után 72,880 K tiszta nyeresége maradt, az előző évi 68,038 K-val szemben.

A Nemzetközi szállítványozó-társulat rt., mely 1906-ban 308,201 K veszteséggel dolgozott, 1907. évi mérlegét 216,367 K veszteséggel zárta, azaz a 2 millió K alaptőkéből eddig 524,668 K = 26,23% veszett el. Az igazgatóság a veszteséget az erős versenynyel, a Rajnahajózás zavaraiival és a munkabérek emelkedésével indokolja és azt javasolja, hogy a veszteséget ismét új számlára vigyék át.

Fiume-abbáziai villamos vasut. Az osztrák kormány jóváhagyta a Prelukától Cantridáig, a magyar határig tervezett villamos vasut építési tervét és ennélfogva az Abbáziai villamos vasutársaság az abbázia-fiumei vonal kiépítését még az idei ősszel föltétlenül megkezdheti. Az építési költségekre 750,000 korona van előirányozva. Az abbáziai villamosvasutársaság kocsijait használni fogják a fiumei városi villamos vágányát is és egészen a susáki hidig fognak közlekedni, hogy ily módon a közönség a város bármely részéből kényelmesen juthasson Abbáziába.

Kereskedelem.

A Magyar tengerentúli forgalmi rt. az 1907. évről szóló mérlegét 67,417 K veszteséggel zárta, az előző évi 25,990 K-val szemben. Ezt a veszteséget ismét új számlára viszik át. A társaság követeléseit váltókban 47,730 K-ról 151,264 K-ra, nyílt tételekben 140,797 K-ról 625,635 K-ra és tartozásait 155,210 K-ról 784,997 K-ra szaporodtak. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Kézpénz 3185 (15,257), üzletmegváltás és berendezés 38,560 (31,344), leírás 7712 (0), fiókalapítások a Keleten 9937 (57,395), fiókalapítások Keletázsiban 44,972 (0), mintakészletek 6019 (3848), árukészlet 13,705 (0), váltótárca 151,264 (43,730), óvadékok 158,185 (0), adások 625,635 (140,797), bizományi áruk 1988 (0), veszteség 67,417 (25,990) K. — **Teher:** Részvénytőke 150,000 (150,000), hitelezők 784,997 (155,210), óvadékok 158,185 (0), keletázsiai értéksökkenési alap 17,989 (8995), bizományi áruk 1988 (10,328) K. Összesen 1.113,160 (324,533) K.

A Magyar könyvkereskedő rt. az 1907/8. üzleti évben, melyet január 31-én zárt, 44,390 K bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása és 9218 K elvesztett követelés leírása után 1434 K tiszta nyeresége maradt.

A Telefon hirmondó rt. az 1907. évben 145,369 (1906: 123,53) K bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása és 49,083 K tartalékolás után 288 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 263 K-val szemben, amit ismét új számlára visznek át.

Biztosítás.

Pénztári küldöttek kirablása elleni biztosítás. Megirtuk, hogy az érdekelt biztosító intézetek ezen üzletág kultiválása tekintetében megegyezésre léptek s közös irányelveket állapítottak meg. Most az *Első magyar általános biztosító társaság* közli velünk a biztosítás ezen új ágazatát tárgyzó szabályait, melyek a következők:

A biztosítás csupán kézpénzre, értékpapírokra, szelvényekre, váltókra, csekkre, takarékpénztári könyvekre és letéti jegyekre vonatkozhatik, melyeket a biztosított alkalmazottai, vagy pénztári küldöttei szolgálati útjuk alkalmával a biztosított érdekében magukkal visznek A társaság minden egyes pénztári küldött után legfeljebb 200,000 K-ig nyújt kártérítést. Egy küldött vagy alkalmazott biztosításáért a biztosított összeg után 3% jár. Minden egyes további küldött vagy alkalmazott biztosításáért további 1/2% o. 50,000 korona összeget elérő biztosításoknál az egész díjból 40 százalék elengedtetik, ha a biztosított fél bevallásában kijelenti, hogy minden biztosított alkalmazottját, valahányszor az 20,000 koronát meghaladó kézpénzt visz magával, egy másik ellenőrző alkalmazott kísér, aki a biztosított részére értékeket nem visz magával. Az egész díj után 20% potdíj számítandó, ha a biztosítás azon község területén kívül is érvényes, melyben a pénztári helyiség van.

Szövetkezeti hírek.

A szövetkezeti üzletrész befizetése iránti kötelezettség feltétlen. Felperes felszámolás alatt álló szövetkezet alperest 24 K üzletrészartozás creig perelte be. Alperes a követelés valóságát nem tagadta, hivatkozott azonban a K. T. 252 § második bekezdésére, mely szerint a tartozások kifizetése után fennmaradó összeg a tagok közt lévén felosztandó, a szövetkezetnek mindenekelőtt azt kell bizonyítani, hogy a szövetkezet vagyona a tartozások fedezésére nem lévén elégséges, a tagok a helyett, hogy valamit kapnának, hátralekös üzletrész-tartozásait befizetni kötelesek. A temesvári törvényszék is erre az álláspontra helyezkedett s tévesen hivatkozva a K. t. 234 §-ára is felperest keresetével elutasította. A temesvári kir. ítélőtábla azonban a 252. § szerinti részesei igényt időelőttinek mondván ki, a szövetkezet alapszabályainak 8. pontja alapján alperest a kereseti összegben és járulékaiban elmarasztalta. Ezt az ítéletet a kir. Kuria is jóváhagyta a következő indokolással: A másodbírósg ítéletét helybenhagyja indokai alapján és azért, mert mindaddig, amíg az összes üzletrészek behajtva és a szövetkezet összes tartozásai kifizetve nincsenek, meg nem állapítható, hogy a tartozások kiegyenlítése után marad-e fenn olyan összeg, amely a K. T. 252. §. 2. bekezdése szerint a szövetkezeti tagok között lesz felosztható (790 907. V. sz. a.).

A Budapesti takarékegyesület m. sz. (VII., Kertész-utca 48.), melynek közeli felszámolásáról már jelentést tettünk, az 1907. évben 34,841 K veszteséggel dolgozott, az előző évi 4176 K nyereséggel szemben. E veszteségre a 26,702 K részjegytőke a fedezet. A betétállományt, mely 1906-ban még 187,006 K volt, teljesen visszavontak, ellenben a visszszámítás 136,119 K-ról 308,785 K-ra emelkedett.

A Budapest-józsefvárosi bank m. szöv. (VIII., József-körút 31/b.) az 1907. évben 28,154 (1906: 24,550) K bruttó bevétellel dolgozott és tiszta nyeresége 1296 K, az előző évi 3154 K-val szemben.

Budapest Kékgolyó utca 15. számú házipítő szövetkezet cég alatt új házipítő szövetkezet alakult *Budapestben*, melynek igazgatói tagjai: *Fehér Kálmán, Margitay Ernő és Bokor Géza.* A felügyelő-bizottság tagjai: *Fodor Gyula, Heckl Ödön és Schmeisz Agoston.*

Allami és községi pénzügyek.

Zsombolya új kölcsöne. Zsombolya község a *Pesti hazai első takarékpénztártól* 535,300 K törlesztéses kölcsönt vett fel, 5-35% annuitás mellett. A kölcsán 50 esztendő alatt fizetendő vissza. A folyósítási árfolyam 95%.

Részvénytársulati ügyek.

Az ország címere részvényeken. A belügyminiszter egy fölmerült eset alkalmából körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz és tudatta, hogy az érdekelt szakminisztériumokkal történt megállapodás szerint az országos címert részvényeken nem lehet alkalmazni.

Az osztrák-német takarékpénztárak második nagygyűlése június hó 28. és 29. napjain *Tepliczben* fogják megtartani. A tárgyszorozaton több, a takarékpénztárak belsőszervezetének reformját tárgyzó kérdés szerepel, de szóba fog kerülni a takarékpénztári tisztviselők szabályozásának kérdése is. A nagygyűlés iránt élénk érdeklődés mutatkozik.

Tisztviselői ügyek.

A debreczeni kongresszus határozatainak végrehajtása. A debreczeni kongresszus által kiküldött nyugdíj-bizottság tagjait *Hajduczy József* vezérigazgató f. hó 28-ra Budapestre, a „Magyarországi pénzügyi bizottság országos szövetsége“ tanácstermébe (V. Tükör-utca 4., I. em.) alakuló ülésre hívta össze. A debreczeni kongresszus *ipar-törvény-bizottsága*, alakuló ülését f. hó 28-án Budapesten, ugyanott tartja meg.

A debreczeni kongresszushoz a „Hitel“ című közgazdasági lap a következő glosszákat fűzi: „A magyarországi pénzügyi tisztviselők első országos kongresszusa, melyet pünkösdkor tartottak Debreczenben, nem járt azzal a sikerrel, amint azt remélték és kívánni lehetett. Az érdeklődés lanya, a részvétel csekély és az eredmény selejtes volt. De hát ezt mind csak az előkészület hiányának és a rendezés avatatlanságának kell tulajdonítani. Előbb afölött folyt elkeseredett harcz, hogy Budapesten, vagy a vidéken rendezzék-e az első kongresszust. A vidék győzött, az ügynek nem nagy előnyére. Azután meg úgy összetömörítették a sok tárgyat, mintha mindent mindjárt az első kongresszuson kellett volna okvetlenül megoldani. De hát minek soroljam fel a hibákat és mulasztásokat? Hiszen minden csak fordult meg, hogy hiányzik a kellő szervezet, amely a kérdést előkészítette volna. A kongresszus pontjai közül háromnak a megoldását a törvényhozástól várják, egy negyediket monstre-bizottságban temettek el. Hogy a törvényhozástól mit várhatnak a pénzügyi tisztviselők, azt láthatták a kongresszuson, hol a kormány egyáltalán nem tartotta érdemesnek magát képviselteni. Pedig a pénzügyi tisztviselők is vannak oly fontos tényezői a közgazdaságnak, mint a minden ostobaságért párbajozó antiduellisták vagy pedig a hőbortos feministák. De a pénzügyi tisztviselők kongresszusának nem volt fenséges patronusa és így a demokrata kormány sem tartotta szükségesnek, hogy akár csak egy kis osztálytanácsoskával is képviseltesse magát.“

A pénzügyi tisztviselők nyugdíjügyének kérdéséhez. *Klimkovics Elemér* ur, kassai pénzügyi aligazgató, a debreczeni pénzügyi tisztviselők kongresszusának lefolyásáról lapunk 24. számában hozott közlemény azon pontjának helyesbítésére kért fel minket, melyben az van mondva, hogy a kassai pénzügyi tisztviselők a kongresszus elé beterjesztett indítványt a nyugdíjügynek a kongresszus napirendjéről való levételét kívánták. *Klimkovics* ur hozzánk intézett levele szerint az indítvány nem az ügynek napirendről való levételét tartalmazta. Hogy a dolgot megvilágítsuk, egész terjedelmében közöljük a kassai pénzügyi tisztviselők határozati javaslatát, mely a következő:

„Azon meggyőződéstől áthatva, hogy a Magyar pénzügyi bizottság országos szövetsége által tervezett *Magyarországi pénzügyi tisztviselői nyugdíjgyűlése* szükségtelen, mert a *Magántisztviselők országos nyugdíjgyűlése* minden tekintetben hivatásának magaslatán áll, sőt egy újabb alapítás annyiból káros is, mert az erőket szétforgácsolja, alulírott kassai pénzügyi tisztviselők, ugyis mint a Magántisztviselők országos nyugdíjgyűléstének tagjai, indítványozzuk, hogy az új nyugdíjgyűlést létesítse vételessék le a napirendről és utasítsanak jelen kongresszus határozatainak végrehajtói, hogy a pénzügyi tisztviselők által ohajtott reformok megvalósítása végett a Magántisztviselők országos nyugdíjgyűlésténél tegyék meg a kellő lépéseket.“ (Aláírások.)

Ennek közlése után azt hisszük, kijelenthetjük, hogy kérdéses tudósításunk megfelel a tényállásnak. A tudósítás ugyanis az előadónak az önálló nyugdíjgyűlést létesítését tárgyzó határozati javasla-

táról szólott és erre vonatkozólag irtuk, hogy annak a napirendről való levételét kívánta a kassai pénzügyi tisztviselők indítványa és hogy tényleg ezt kívánta, az a fent szösz szerint között iratból világosan kitűnik.

Mezőgazdaság.

Nagybirtok-változások. *Sulkovszky* herceg tótsoki uradalmát eladta *Júlics* Ferencz budapesti bornagykereskedőnek.

Vegyes hírek.

A kereskedelmi minisztériumból. A király *Szűry* János dr. miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsos miniszteri tanácsossá és *Rambowski* Jenő miniszteri titkár miniszteri osztálytanácsossá kinevezte, továbbá *Csóka* József és *Hegyesfalmy* Lajos dr. miniszteri osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet, *Földváry* József dr. miniszteri titkárnak a miniszteri osztálytanácsosi címet díjmentesen, *Komjáthy* Pal dr. miniszteri segédtitkárnak és *Vidovics* Rokus posta- és táviratfelügyelőnek a miniszteri titkári címet és végül *Rosenkari* György dr. miniszteri fogalmazónak a miniszteri segédtitkári címet és jelleget adományozta.

A kassai kereskedelmi és iparkamara a Deil Jenő elhunytával megüresedett titkári állásra dr. *Siposs* Aladár ügyvédet választotta meg.

Az Aradi központi takarékpénztár rt. tisztviselője, *Krikky* József meghalt.

Hibaigazítás. A Hazai szállítványozási vállalat rt. közgyűlését június 30-án tartja *Budapest*-en. A Magyar Pénzügy múlt számbeli hírdetése azt jelezte, hogy a társaság közgyűlése június 30-án, „vasárnap” lesz, de június 30-a „kedd” napra esik.

Irodalom.

Pénzügyi tisztviselők zsebnaptára. *Szász* János, a Magyar lezámitoló és pénzváltóbank rt. tisztviselője gyakorlati hasznú évkönyvnek 4-ik évfolyamát rendezte sajtó alá. Az új évfolyam tökéletes átjogosztásban fel fogja ölelni a pénzügyi tisztviselőket érdeklő összeseményeket, tárgyalni fogja valamennyi közgazdasági és bankpolitikai problémát, emellett segédeszköz lesz a pénzügyi tisztviselő kezében. munkássága megkönnyítésére törekedve. Utmutatást fog nyújtani az ügyvitel egyes ágazataiban, a táblázatos ismertetések, tanulmányok stb. nem egy fontos kérdésben fognak világosságot deríteni. Munkatársai: *Bánfi* Oszkár, a Magy. pénzügyi közp. hitelbankja főtisztviselője; dr. *Berényi* Pal, felső keresk. isk. tanár, a D. P. T. E. alelnöke; *Deák* Gyula, a Kassai takarékpénztár vezérigazgatója; dr. *Eber* Antal, orsz. képvis., a Magy. telepítőbank vezérigazgatója; dr. *Erdély* Sándor, a Pesti magy. keresk. bank osztályfőnöke; *Fejér* Gábor, a Magy. lezá. és pénzváltóbank tisztviselője; *Gerlóczy* Béla, a Kassai jelzálogbank vezérigazgatója; *Glücksman* Miksa, a Krassói takarékpénztár osztályfőnöke; *Hirling* Gyula, a Hatvani népbank vezértitkára; *Kanitz* László, a N. M. Rotschild & Sons, londoni cég tisztviselője, London; *Kondor* Alfréd, a Budapesti giro- és pénztárgylet igazgatója; *Kormos* Alfréd, a Magyar Pénzügy főszerkesztője; dr. *Kreutzer* Lipót, a Kolozsvári keresk. akad. tanára; *Krocsák* Karoly, a Magy. pénzügy.

közp. hitelbankja ügyv. igazgatója; *Popp* Constantin, az „Albina” osztályfőnöke; dr. *Róz* Jenő, a Pesti magy. keresk. bank tisztviselője, a PTOE. titkára; *Sidwers* Lipót, a Magy. keresk. rt. főtisztviselője; *Sztamorai* János, a Temesvári I. takpr. titkára; *Vermes* Zsigmond, a Szegedi keresk. és iparbank főpénztárnoka; *Weiss* Arthur, a Pusztai járási takpr. főkönyvelője; *Zsengeri* Manó, a Hazai bank cégvezetője stb. fogják a jelen évfolyam anyagát feldolgozni, ami által az évkönyv irodalmi becse eleve is biztosítva van. A 300 oldalra terjedő könyv díszes vászonkötésben 3 K-ért rendelhető meg a szerzőnél.

Kimutatók.

Assicurazioni Generali 1908. évi május hóban az életbiztosítási osztálynál 1709 ajánlat 13.700,596 K 24 f biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1433 kötvény 12.041,007 K 46 f biztosítási összegre állított ki. Folyó évi január elseje óta 8226 ajánlat 66.135,627 K 05 f biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 6989 kötvény 57.464,671 K 03 f biztosítási összegre állított ki. Az 1908. január elseje óta bejelentett károk összege 4.287,982 K 08 f-re rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1907. december hó 31-én 125,445 kötvény után 917.014,396 korona 99 f tőkét és 1.796,397 K 62 f járadékot tett ki, amire készpénzben 264.156,557 K 24 f van tartalékba helyezve. Az 1907. évben az életbiztosítási osztály által kifizetett károk 15.345,532 K 04 fillért tettek ki és az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831.) az évenkénti kimutatók szerint fizetett károk 899.042,935 K 20 f-t tesznek ki. A betörésselopás elleni biztosítási osztálynál ugyanezen hónapban 77 káreset jelentett be 13.578,10 K összeggel, f. évi január 1-je óta 563 káreset 134,366,53 K összeggel került bejelentésre.

Közgyűlési határidők.

(A társaság czége mellett levő időpont a közgyűlés időpontja, a zárjel között levő nap a részvények letételének határnapja.)

- Június 18. A Fonciére pesti biztosító intézet hivatalnokai és szolgálai nyugdíjgyulete, V., Sas-u. 10., d. e. 11^{1/2} óra.
 19. Magyar aszfalt rt., V., Nádor-u. 4., déli 12 óra (jun. 16.).
 20. Juta- és kenderipar rt., V., Bathory-u. 12., d. e. 10 óra — Vacuum oil company rt., V., Erzsébet-tér 16., d. e. 10 óra (jun. 12.). — Révai Oszkár fűtőkészülék és fémáru-gyár rt., I., Retek-u. 29., d. e. 10^{1/2} óra (jun. 17.). — Bihari szénbánya és villamossági rt., V., Nádor-u. 4., déli 12 óra. — Rindler József Ede papírneműgyár rt., VI., Rózsa-u. 55., d. e. 10 óra (jun. 14.).
 21. Kalotaszegi erdőipar rt., VII., Royal-szallo, d. u. 3 óra (jun. 18.).
 22. Magyar épület- és mulakatos-gyár rt. felszámolásban, IV., Terezh-körut 6., Müller Vilmos lakasan, d. u. 3 óra (jun. 17.). — Koolajfinomító-gyár rt., V., Nádor-u. 14., d. u. 4 óra (jun. 14.). — Rt. koolajkutatasra, V., Nádor-u. 14., d. u. 3^{1/2} óra (jun. 14.). — Photogen forgalmi rt., V., Nádor-u. 14., d. u. 3^{1/4} (jun. 14.). — Magyar Siemens-Schuckert-művek villamossági rt., VII., Kertész-u. 10., d. u. 2 óra (jun. 16.). — Bihar-szilági olajipar rt., V., Nádor-u. 23., d. u. 4 óra (jun. 19.). — Egyesült fülek-putnoki agyag-áru-gyár rt. felsz. alatt, V., Arany János-u. 1., d. u. 3 óra. — Magyar faipar-, keret- és léczgyár rt., V., Bodor-u. 11., d. e. 11 óra (rendkívüli).

Pénzügyi tisztviselők Állandó Ellenőrzése

Irta Kormos Alfréd a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője.

A „Pénzügyi tisztviselők Ellenőrzése” című könyv kiváló szakfői részéről java-slatba hozott gyakorlati szabályoknak gyűjteménye, de egyszerű-mind rendszerbe foglalja a különböző nézeteket, utbaigazításokat és tanácsokat. Különös figyelem fordított arra, hogy a gyakorlati követelményeknek lehetőleg megfeleljen, az ekként beszerzett anyaghalmozatot csoportosította és dolgozta fel aztán a könyv szerzője.

Ára csinos vászonkötésben bérmentve öt kor. Megrendelhető a Magyar Pénzügy és Magyar Kereskedők Lapja kiadóhivatalánál, Budapest, V., Sas-utca 13.

Igazgatósági tagok jogai, kötelességei és felelőssége

Irta: Kormos Alfréd, a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője.
 E mű kézikönyve mindazoknak, kik valamely részvény-társaság vagy szövetkezet igazgatósági tagjaiként működnek.

Ára csinos vászonkötésben bérmentve 4 korona.

Felügyelő-bizottsági tagok jogai, kötelességei és felelőssége

Irta: Kormos Alfréd, a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője.
 E mű a apos és kimerítő tájékoztatást nyújt mindazon jogviszonyokról, melyek a felügyelő-bizottság intézménye körül keletkezhetnek.

Ára csinos vászonkötésben bérmentve 3 korona.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adói és illetékei

Irta Kormos Alfréd a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője.

Ez a munka az ugynevezett üzleti adón, a tőkekamatadón és az alkalmazottak keresetadóján kívül, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek összes illetékeivel is foglalkozik.

Ára csinos vászonkötésben bérmentve 10 K. Megrendelhető a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja kiadóhivatalánál, Budapest, V., Sas-utca 13.

23. Fatermelő rt., V., Nádor-u. 12., a M. ált. hitelbank helyiségében, déli 12 óra (jun. 15., rendkívüli). — Hazai villamosági rt., VI., Podmaniczky-u. 27., d. u. 4 óra (jun. 20.). — Magyar tengerentúli forgalmi rt., V., Nagykoronautca 15., d. u. 5 óra (jun. 20.).
24. Hermaneczi papirgyár rt., V., Dorottya-u. 3., a Hazai bank helyiségében, d. e. 9 óra (jun. 21.).
25. Atlantica tengerhajózási rt. Budapesten, V., Széchenyi-u. 14., d. u. 3 óra (jun. 17.). — Pittel és Brausewetter beton-, hid- és mélyépítő rt., V., Bálvány-u. 26., d. u. 4 óra (jun. 20.). — Budapesti ásványolajgyár rt., IV., Veres Pálné-u. 30., d. e. 11 óra (jun. 22.). — Turul takaré- és hitel-szövetkezet, VI., Liszt Ferencz-tér 3., d. u. 5 óra (rendkívüli). — Teudloff K. és Dittrich T. gépgyár rt., IX., Mihákovics-u. 18., d. e. 10 óra (jun. 22.).
26. Dolha-rókamezői vasgyár és áso-kapa hámor rt., VI., Eötvös-u. 14., d. e. 10 óra (jun. 18.). — Magyar kerámiai gyár rt., VIII., József körút 14., d. u. 4 óra (jun. 23.).
27. Concordia vegyészeti ipar rt., VIII., Örömvölgy-u. 8., d. 11 óra (jun. 19.). — Belvárosi bank rt., IV., Karoly-körút 14., d. e. 11 óra (jun. 22., rendkívüli).
28. Műszaki irodalmi és nyomdai rt., VIII., Conti-u. 38., d. e. 11 óra.
29. Bercsényi-nyomda rt., VIII., Teleky-tér 7., a Budapest-józsefvárosi takarékpénztár m. sz. helyiségében, d. e. 10 óra (jun. 21.). — Magyar építő rt., V., Solyom-u. 20., d. e. 11 óra (jun. 26.).
30. Gazdasági takaré- és hitelszövetkezet, V., Szabadság-tér 6., d. u. 3 óra (jun. 29.). — Barcs-pakrácsi vasut rt., V., Tükör-u. 2., d. e. 11 óra (jun. 16.). — Magyar kir. folyam- és tengerhajózási rt., V., Mária Valéria-u. 14. d. e. 10 óra (jun. 22.). — Gróf Mikes zabolai erdőgazdasága és fűrésztelepei rt., VI., Andrassy-ut 5., d. e. 11 óra (jun. 27.). — Erdélyi rezművek rt., V., Nádor-u. 17., d. e. 11 óra (jun. 22.). — Budapest-józsefvárosi bank m. sz., VIII., József-körút 31 b., d. u. 1/4 óra. — Magyar könyvkereskedő rt., VI., Liszt Ferencz-tér 6., d. e. 10 óra (jun. 27.). — Szabadalmazott önműködő fékkészülék és gépgyár rt., IV., Hungaria nagyszálló, d. e. 11 óra (jun. 22.). — Magyar automatagyár és kölcsönző rt., VI., Aradi-u. 58., d. u. 5 óra (jun. 22.).
- Julius 3. Magyar országos központi takarékpénztár, IV., Deák Ferencz-u. 7., d. u. 4 óra (jun. 30., rendkívüli).

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok cégjegyzéke.

Részvénytársaságok Budapesten.

Angol-osztrák bank budapesti fióktelepe. Planer Miksa helyi képviselő bejegyeztetett.

Agrária magyar gépforgalmi részvénytársaság. Kirner M. Vilmos és Ordódy Lajos igazgató töröltettek. Spiegel Zsigmond igazgató bejegyeztetett.

Budapesti vattagyár részvénytársaság. Alakult 1908. január 14-én. Alaptőkéje 100,000 K, 500 drb 200 K-s részvény. Igazgatóság: Schossberger Károly, Csillag József és Schwarcz L. Pál. Felügyelő-bizottság: Sarlós Rezső, Bauer Lipót és Csillag Zsigmond.

Karánsebes-hátszegi helyi érdekű vasut részvénytársaság. Mandel Pál dr. igazgató töröltetett.

Kristályosó részvénytársaság. Alakult 1908. február 19-én. Alaptőkéje 50,000 K, 50 drb 1000 K-s részvény. Igazgatóság: Molnár Károly, Szántó Ferencz, Székely József és Ströbentz Rezső. Felügyelő-bizottság: Tódor Sándor, Dallos Rezső, Szirány Jenő, pöttag Harmos Jenő és Wolf Dezső.

Magyar vulkán cementgyár részvénytársaság. Telepe V., Sas-u. 25. alatt.

Reichel és Heiszler vegyipari gépgyár részvénytársaság. Noszlopi-u. 16. Alakult 1908. május 20-án. Alaptőkéje: 700,000 K, 3500 drb 200 K-s részvény. Igazgatóság: Fábry Károly, Reichel Gyula

és Kronfeld Emil. Felügyelő-bizottság: Bau József, Barkóczi Izsó és Gollovich Mihály.

Részvénytársaság Raky-féle módszer utáni furásokra. Fischer Hermann dr. és Koepe Arnold igazgató bejegyeztetett.

Standard kereskedelmi műszaki részvénytársaság. Schönb-feld Zsigmond igazgató töröltetett.

Zágrab-samobori helyi érdekű vasut részvénytársaság. Milletich István igazgató töröltetett.

Szövetkezetek Budapesten.

Az Osztrák-magyar I. általános tisztviselőgyelet pesti takaré- és előleg társulata szövetkezet korlátolt felelősséggel. Szegő János, Felsmann József, ifj. Zachár Antal és Almády Gyula igazgatók töröltettek.

Fonciére pesti biztosító intézet központi tisztviselőinek és szolgálóinak takaré-, hitel- és segélyegylete mint szövetkezet. Alapszabály-módosítás és Feiszthorn Albert, Fekete Lipót és Schrötter Vilmos igazgató bejegyeztettek. Glatter Adolf, Lederer János és Reinitz Ernő igazgatók töröltettek.

Főpinczerek óvadékszövetkezete. Alakult 1908. április 21-én. Igazgatóság: Fényes Henrik, Lukács Sandor, Keleti Hermann, Varay János és Elfer Dezső. Felügyelő-bizottság: Schaeffer Vilmos, Frombólt Gyula, Dékány Sandor és Varady József.

VI. kerületi takaré- és hitelegylet mint szövetkezet. Telepét VII. Erzsébet-körút 12. sz. alá helyezte át.

Magyar fogyasztási szövetkezet. Alakult: 1907. november 24-én. Igazgatóság: Gerliczy Béla, Neuwelt Gyula, Kende Tódor, Kiss Ferencz, dr. Hedervary Hugó, Sigmund Henrik, Seffer László, dr. Rypka Ferencz, dr. Schneider Béla, Kardos Márk, Läderer Béla, Gerenday Ferencz, Guth Pál. Czigvezető: Fejuk J. Karoly. Felügyelő-bizottság: Lenkei Márton, Viktora Ferencz, Kollar Nándor, Szász János, Dénes Adolf, ifj. Aigner Lajos.

Mészárosok melléktermény-értékesítő egyesülése mint szövetkezet. Kobelrausch László igazgató bejegyeztetett.

Munkások takaré- és hitelszövetkezete. Varga Lajos igazgató bejegyeztetett.

Részvénytársaságok a vidéken.

Antalfalva. Antalfalvai bank részvénytársaság. Alakult 1908. január 15-én. Alaptőkéje 100,000 K, 1000 drb 100 K-s részvény. Karlovsky György, Rapos Pál, Bukva Andor, Brtko Pál, Bulik György és Paraszka Antal.

Csikszereda. Csikszeredai takarékpénztár részvénytársaság. Üzletkörebe felvette a kezizálog kölcsönüzletét is.

Derecske. Derecskei takarékpénztár részvénytársaság. Békési Sándor igazgató bejegyeztetett. Fráter Akos igazgató töröltetett.

Déva. Dévai takarékpénztár részvénytársaság. Török Árpád, Szentiványi Gábor és Sándor Lajos igazgatók töröltettek. Kemény József, Barcsay Tibor és Török Géza igazgatók és Csonka Lajos helyettes igazgató bejegyeztettek.

Encs. Encsi takarékpénztár részvénytársaság. Vitéz Győző dr. igazgató bejegyeztetett.

Fogarás. Fogarasi előlegezési egylet részvénytársaság. Krempels Károly igazgató bejegyeztetett.

Gyulafehérvár (Főtelep Szerdahely). Takarékpénztár Szerdahelyi részvénytársaság. Gyulafehérvárt fióktelepet létesített.

Irsa. Albertirsai takarékpénztár részvénytársaság. Szabó István igazgató töröltetett.

Kalocsa. Kereskedelmi és gazdasági bank részvénytársaság. Grösz Benő dr. igazgató „Gará”-ra magyarosította a nevét.

Kőszeg. Kőszegi takarékpénztár részvénytársaság. Jagits Imre és Schäffer Gusztáv bejegyeztettek. Szép Mihály és Freyberger Sándor igazgatók töröltettek.

Marosujvár. Marosujvári takarékpénztár részvénytársaság. Himmel Gyula igazgató bejegyeztetett.

M-Radna. Muresanul takaré- és hitelintézet részvénytársaság. Micula Gergely könyvelő cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

Moór. Moórvidéki takarékpénztár. Blau Lipót dr. és Tauth Lajos igazgatók töröltettek. Frey János és Abele József igazgatók bejegyeztettek.

	<h1>Írógép</h1>	<h1>Tiszta acél- szerkezet</h1>	<h1>Írógép</h1>	<h1>Amerikai</h1>
	<p>munkatárs eredeti amerikai azonnal látható irással</p>	<p>Gyönyörű szép irással. Ara teljes felszereléssel 300 korona.</p>	<p>az összes létező gé- pekhez legolcsóbban</p>	<p>kellékek berendezések min- den kivitelben - -</p>
<p>Tessék prospektust kérni Kaufman és Tsa, Bpest, V., Zoltán-u. 16. (Szabadság-tér.)</p>				

Nagyenyed. Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság. Cirner J. József igazgató töröltetett. Szasz József és Lázár István igazgatók bejegyeztettek.

Nagykikinda. Első nagykikindai takarékpénztár. Budision Sándor igazgató bejegyeztetett.

Nyírmada. Madai népbank részvénytársaság. Alakult 1908. április 14-én. Alaptőkéje 200,000 K 1000 darab 200 koronás részvény. Igazgatóság: Schönwald Aron, Bay András dr., Radó Adolt, Szmercsányi László dr., Klein Béla, Friedmann Lajos, Grünberger Albert és Csoba István.

Palánka. Palánkai takarékpénztár. Fertályi János és Horovitz D. L. igazgatók bejegyeztettek. Abelsberg Fülöp és Kohn Mór töröltettek.

Pápa. Páparavosi és vidéki takarékpénztár részvénytársaság. Nagy Vilmos igazgató bejegyeztetett.

Párkány (Esztergom-megye). Esztergom-megyei párkányi takarékpénztár. Tóth József, Zlattyanszky János, Obert Agoston és Bachl Lajos igazgatók töröltettek. Draxler Alajos, beretei Marton Géza és Renner Géza igazgatók bejegyeztettek.

Petrozsény. Jiána takaré- és hitelintézet részvénytársaság. Radu Jakab dr., Soczol Vazul és Sociu Simon igazgatók töröltettek. Bontescu Viktor dr., Muntean Tivadar és Lucatiu Demeter igazgatók bejegyeztettek.

Rohoncz. Rohonci takarékpénztár. Winkler Károly igazgató töröltetett.

Sátoraljaújhely. Zemplénmegyei kereskedelmi, ipar-, termény- és hitelbank. Szőlősi Artur vezérigazgató bejegyeztetett.

Siófok. Balatonvidéki takarékpénztár. Dr. Markus Sándor igazgató töröltetett.

Szászabánya. „Astra” takaré- és hitelintézet részvénytársaság Szászabánya. Luca Simon és Mica Szofronie igazgatók bejegyeztettek. Balea Vikentie és Tiopu Virgil igazgatók töröltettek.

Szászváros. Dacia pénz- és hitelintézet részvénytársaság. Bács György igazgató töröltetett.

Szatmár. Szatmári gazdasági és iparbank részvénytársaság. Asztalos Sándor ügyvezető igazgató bejegyeztetett.

Szilberek. Szilberek földmívelők takarékpénztára részvénytársaság. Boosz Valentin igazgató töröltetett. Poor Béla dr. igazgató bejegyeztetett.

Szombathely. Szombathelyi általános takarékpénztár. Szegedy Béla igazgató töröltetett.

Temesgyarmathá. Első temesgyarmathai takarékpénztár részvénytársaság. Lorisz Ignác, Kumausz Vilmos, Tassinger Kristóf, Kílczér Miklós és Hupp Miklós igazgatók bejegyeztettek. Stefan Péter, Lux Miklós, Blazi Gero igazgatók töröltettek.

Temesvár-Józsefváros. Temesvár-józsefvárosi takarékpénztár részvénytársaság. Leszl Jakab ügyvezető csejegykezési jogosultsága bejegyeztetett.

Titel. Csajkás-kerületi takarékpénztár részvénytársaság. Löwy Ferencz, Mikosevics Kanut dr. és Princz Károly igazgatók bejegyeztettek. Molnár Ferencz, Braun Lipót, Klopff Károly és dr. Abonyi Lipót igazgatók töröltettek.

Turócszentmárton. Turóci hitelbank részvénytársaság. Politzer Miksa igazgatósági tag nevét Pásztor-ra változtatta.

Vacz. Váci hengermalom részvénytársaság. Bér Gyula igazgató bejegyeztetett.

Zólyom. Zólyomi hitelbank részvénytársaság. Heller József igazgató töröltetett. Schwarcz Mór igazgató bejegyeztetett.

Almádi. Almádi fürdő részvénytársaság. Mihalecz József alelnök, dr. Rosenberg Jenő és Kohn Lajos igazgatók bejegyeztettek. Balogh Károly alelnök töröltetett.

Debreczen. Debreczen-füzesabony-ohatpolgári helyi érdekű vasút részvénytársaság. Tolnay Kornél igazgató töröltetett.

Glogon. I. glogoni hengermalom részvénytársaság. Pritta Demeter igazgató töröltetett. Kirschner Ferencz, Bunjor József, Rösner András és Kosztoláni János igazgatók bejegyeztettek.

Hosszúfalú. Garcsini fűrészmalom részvénytársaság. Kupcsay János és Kiss Árpád igazgatók töröltettek.

Kézdivásárhely. Magyar erdőipar részvénytársaság. Mezei Mór dr., Sarbo Leo, Frischmann J. F., Zala Adolt, Hollós Odón és Goldfinger Jakab igazgatók töröltettek. Elekes Béla, Radó Ignác dr. és Veszprémi József bejegyeztettek.

Kovászna. Kovásznai fürdő részvénytársaság. Ifj. Deák Károly és Matyas Miklós igazgatók töröltettek. Hollakay Attila, Deák Samu, Becsek Imre és Bajkó Zsigmond dr. igazgatók, ifj. Ugron János tisztviselő csejegykezési jogosultsága bejegyeztetett.

Szeged. Globus seprőgyár részvénytársaság Szegeden. Alakult 1908. május 17-én. Alaptőkéje 150,000 K, 375 dbb egyenként 400 K részvény. Igazgatóság: Bér Gyula, ifj. Rosenberg Miksa, Rosenberg Elek, Rudas Gyula és Bartos Fülöp.

Temesvár. Temesvári Pannonia gőzmalom-társaság. Rödög József igazgató bejegyeztetett. Stumpfoll Ede igazgató töröltetett.

Szövetkezetek a vidéken.

Agárd. Agárd község állattenyésztőinek szövetkezete. Alakult 1908. február 3-án.

Arad. Aradi hitelbank mint szövetkezet. Felszámol.

Arad. Aradi vasipari szövetkezet felszámolás alatt. Megszűnt. Bácsstóváros. A bácsstóvárosi I. szerb földmívelők szövetkezete (szövetkezet korlátlan felelősséggel). Alakult 1908. március 2.

Bakovár. Bakovári önszegélyző egyesület mint szövetkezet. Alakult 1908. február 18.

Debreczen. Hortobágyi sajtőkészítő szövetkezet. Megszűnt. Gerjén. Gerjeni hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja.

Alakult 1908. március 15-én.

Marosvásárhely. Marosvásárhelyi ipari hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Felszámol.

Megyaszó. Megyaszó fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. március 22-én.

Monospetri. Monospetri és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. április 5-én.

Opalánka. Opalánkai közgazdasági szövetkezet (szövetkezet korlátlan felelősséggel). Alakult 1908. április 9.

Pomogy (Győr m.) Pomogyi fogyasztási szövetkezet. Alakult 1908. márc. 2-án.

Sajókeresztúr (Borsodmegye). Sajókeresztúri hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Felszámol.

Ruttka. Ruttka község és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezete. Felszámol.

Szabadbattyán. Szabadbattyán-vidéki kölcsönös szövetkezet. Alakult 1908. március 22-én.

Szentpéter. Szentpéteri kosárfonók termelő szövetkezete, mint az O. K. H. tagja. Alakult 1908. február 29-én.

Ujkécske. Ujkécskei takaré- és önszegélyző szövetkezet. Alakult 1908. március 22-én.

Szerkesztői üzenetek.

E. R., Bród. Kérdésére a válasz attól függ, hogy mi szempontból kívánja Ön a telexkönyvi rendtartást tanulmányozni, mert a különböző szempontoknak megfelelő különböző könyvek allanak rendelkezésre. Ha Ön, mint bankhivatalnok a jelzálogkölcsönök tekintetében követendő telexkönyvi eljárás alapos megismerésére törekszik, az esetben legjobban ajánlhatjuk Bokor és Makai dr., a Pesti magyar keresk. bank tisztviselőinek „Jelzálogkölcsönök lebonyolításának kézikönyve” című művét, mely kiadóhivatalunkban 10 koronáért kapható.

Esztergomi tpenztár. A kurianak a felvetett kérdésre vonatkozó álláspontja ingadozó. Nem szólva a régebbi döntvényekről, a f. évi márc. 26-án 2794. sz. a. kelt döntvény például, melyet lapunk f. évi 17. számában egész terjedelmében közöltünk, azt állapítja meg, hogy bizonyos kölcsönök a határidő előtt vissza nem fizethetőség tárgyzakikötés sem a törvényekben, sem a szokásjogban nem gyökerezik. Ezzel ellentétben a f. é. máj. 12. 5179. sz. a. kelt lapunk mai számában közölt kuriai határozat szerint az adóst az a jog, hogy tartozását a lejárat előtt visszafizethesse, megilleti ugyan, de csak az esetben, ha a lejárat nem egy szersmint a hitelező érdekében állapított meg. Jelesül hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsönök természetéből — a döntvény szerint — az következik, hogy a lejáratnak a megállapítása a hitelező érdekében is történt. Ezekből láthatólag zsinormértékül szolgáló jogelvet e kérdésben a kuria eddig nem állapított meg, hanem esetről-esetre a fentfogló körülmények figyelembevételével dönt.

Gazdasági és iparbank rt. Bán. Artézi kutakat furnak: Zsigmondy Béla, mernök, IX., Imre-utca 4. és Leféber Agoston, VII., Aréna-ut 57, mind a kettő Budapesten.

H. V. A közigazgatási bíróság 1897. évi 341. számú határozatában kimondta, hogy a tévesen befizetett vagy jogellenesen beszedett községi pótdadó visszakövetelése tekintetében a felek igénye az adó lefizetésének napjától 3 év alatt elévül. (Közig. elvi hat. egyetemes gyűjteménye új folyam I. kötet 300. lap.) A belügyminiszter 1898. évi 37,863. számú határozatában a tévesen kivetett községi pótdadó vitás kérdésének elbírálására a vármegyei közigazgatási bizottságot mondta ki illetékes fórumnak. A bizottság sérelmes határozata ellen a közigazgatási bírósághoz lehet panaszt tenni. Végül megjegyezzük, hogy ugyancsak a közigazgatási bíróság 1899. évi 1386. sz. határozata, valamint a belügyminiszternek 1897. évi 18366. sz. általános rendelete szerint, ha az állami adó bármily czimen töröltetik vagy helyesbítettik, az azon alapuló községi pótdadó is helyesbítendő, illetőleg törölendő, még pedig hivatalból.

Csurgói takarékpénztár. Az árfolyam-vesztéséggel akkor, ha az értékpapírok eladatván, tényleges veszteség állott be, a pénzügyi közgazg. ciróság 321/1885. sz. határozata értelmében a nyers jövedelemből levonható, de nem vonható le akkor, ha a tárczában lévő értékpapírokban mutatkozik veszteség a mérleg felállításakor.

Kiadótulajdonos: Apolló irodalmi és nyomdai részvénytársaság
Helyi és helyközi (interurbán) telefon: 7-99. sz.

Pályázati hirdetések.

A Nagytapolcsányi gazdasági népbank rt. igazgatósága Nagytapolcsány, pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett

könyvelői állásra,

amely **2000 korona évi fizetéssel és szokásos remunerációval** van javadalmazva.

Pályázótól megkívántatik felső kereskedelmi iskolai végzettség, több évi pénzügyi gyakorlat, a könyvvezetésben és bankügyekben való teljes jártasság. A magyar nyelven kívül a német és tót nyelv bírása kívánatos.

A sajtókezüleg irt és bizonyítványmásolatokkal felszerelt pályázati kérvények **június hó 26-ig** nyújtandók be az igazgatósághoz.

Az állás értesítés vétele után **azonnal, de legkésőbb f. évi július hó 1-én elfoglalandó.**

Nagytapolcsány, 1908. július hó 15-én.

3467 **A nagytapolcsányi gazdasági népbank részvénytársaság igazgatósága.**

Az Érmihályfalvai takarékpénztár részvénytársaság Érmihályfalva pályázatot hirdet a lemondás folytán üresedésbe jött

raktári könyvvezetői állásra,

mely **1600 korona évi fizetéssel, 400 korona lakbérrel és az évi nyereségből alapszabályilag biztosított jutalékkal** van javadalmazva.

Előnyben részesülnek, kik a raktári üzletvitelben és a kezelésben jártassággal bírnak, valamint kik a német nyelvet bírják.

Az állás nyugdíjképes.

Pályázati határidő **1908. június 21.**, mely időpontig a kérvények alulírt igazgatósághoz nyújtandók be.

Az állás lehetőleg azonnal, legkésőbb 1908. július 15-ig foglalandó el.

Érmihályfalva, 1908. június 9.

3468 **Az Érmihályfalvai takarékpénztár részvénytársaság.**

Gyárigazgatót

keres egy vidéki iparvállalat, mely gőzmalommal, olajsajtóval, paprikamalommal, tarhonyagyárral stb. bír. Az alkalmazandó igazgatónak a gyárüzemnek vezetését, a kereskedelmi üzletvezetést és mérlegképes könyvvezetést el kell látnia. A beküldendő ajánlatokhoz bizonylatmások melléklendők s az eddigi alkalmaztatás leírandó. Az állás azonnal elfoglalható. Czim a kiadóhivatalban. 3449

Bélyegilletékek Lexikona.

A bélyegilletékek szabályainak, az azokra vonatkozó rendeleteknek és joggyakorlatoknak betűsoros összefoglalása.

Pénzügyintézetek, pénzügyintézeti tisztviselők, kereskedők, ügyvédek, bírák és bírósági hivatalnokok, állami tisztviselők és jegyzők számára.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztérium által felülvizsgáltatván, az 1903. évi aug. 9-én kelt 2268/P. M. sz. rendelettel az összes pénzügyi hatóságok és hivataloknak ajánlva lett.

Szerkesztette: **Beniske Imre** m. kir. pénzügyi s. titkár.

— **Ára 6 korona.** —

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

A Magyar országos központi takarékpénztár

1908. évi július hó 3-án, délután 4 órakor az intézet helyiségében (IV., Deák Ferencz-utca 7. sz. I. em.)

rendkívüli közgyűlést

tart.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság előterjesztése a társulat részvénytökéjének felemelése iránt, 3500 darab új részvény kibocsátása által.
2. Az alapszabályok módosítása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében*) f. évi június hó 30-áig délelőtt 12 óráig az intézet pénztáránál letenni.

Az igazgatóság.

*) 23. §. Közgyűlésben részt vehetnek mindazon részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál, mely legalább két hóval előbb iratott a letevő saját nevére.

MAGYAR

SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság

Budapest, V., Lipót-körut 5. Gyár: Pozsonyban.

Telefon-szám: 211. és 212. — Távirat-czim: Siemensschuckert.

Készít: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolytikus berendezéseket. Villamos vasutakat. Bánya-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat, motorokat, vezetékananyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsoló-készülékeket, biztosítókat, wattóra-számlálókat (Schuckert-rendszer), mérő-készülékeket. Vezeték-berendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító-testeket. Ivlámpa-szeneket.

KÜLÖNLEGESSÉGEK:

Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furó-gépek, villamos bányafuró-gépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

1872

Magyarország hivatalos tiszti czim- és névtára 1908. évre.

Ára diszes vászonkötésben, bérmentve 12 kor.
Megrendelhető a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalánál
Budapest, V., Sas-utca 13.

Nagy Ferencz	Magyar kereskedelmi jog kézikönyve. Harmadik átdolgozott kiadás. Két kötet. — Ára	18 K.
Nagy Ferencz	A magyar váltójog kézikönyve. Különös tekintettel a bírói gyakorlatra. — Ára	10 K.
Nagy Ferencz	Az ipari és gazdasági hitelszövetkezetekről szóló törvény magyarázata. — Ára	4 K.

Kaphatók lapunk kiadóhivatalában (Budapest, V., Sas-utca 13.) egyenként is.

HIRSCH ÉS FRANK

Gyártási ágak

Szerszámgépek, közlóművek, vegyipari gépek, téglagyári gépek, emelő és szállító eszközök, gép, építési, csatornázási és kereskedelmi öntvény. Öntöttvas tömegárúk. Apró vasárúk.

Budapest-Salgó-Tarjáni Gépgyár és Vasöntő r.-t.

Gyárak: Budapesten és Salgótarjában

Alapított 1882. évben

BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 34.

Fővárosi Nyomda

vonalzó és könyvkötő részvénytársaság

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 39. sz.

Készít mindennemű nyomtatványt díszes és modern kivitelben, ugymint: hirlapokat, folyóiratokat, kereskedelmi nyomtatványokat, részvényeket, betéti és befizetési könyveket, árjegyzékeket, évi jelentéseket, zárszámadásokat, törlesztő íveket, számlákat, levélpapírokat, stb.

Üzleti könyveket

a kereskedelem és bank-szakma minden ágazata számára, tartós és célszerű kivitelben jutányos áron gyártunk.

Vonalzó intézetünkben mindennemű vonalzási munkát a legrovidebb idő alatt készítünk.

Könyvszükségletünket

legszélesebben és legolcsóbban a „Magyar Kereskedők Lapja” kiadóhivatalánál — Budapest, V. Sas-utca 13. — szereshetjük be.

A „Fűrészes deszkák, pallók és hasonló összerovásához” című, 22591. számú magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatbavétele céljából, érdeklődőkkel összeköttetést keres. Ajánlatokat „Westmann” jelige alatt S. Gumaelit, hirdetői iroda, Stockholm (Svédország) továbbít. 3466

Felügyelő Bizottsági

Tagok Joga

Irta:

Kormos Alfréd.

Ára vászonkötésben

bérmertve két kor.

Kitűnő kereset

kinálkozik előkelő, könnyű mellékfoglalkozás révén, erélyes, intelligens urak számára. Szíves ajánlatok „Kitűnő kereset 1646” jelige alatt a „Magyar Pénzügy” kiadóhivatalához, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. kéretnek. 3129

MAGYAR RÉZHENGERMŰVEK RÉSZV.-TÁRS.

ezelőtt

Chaudoir Gusztáv és Társa.

Budapest, V., Vízafogó 1460. sz.

Sürgőnyezim: Chaudoir, Budapest. Telefon. 3064

Készítenek:

tűzszekrényhez vörösréz-lemezeket, közönséges vörösréz-lemezeket különféle nagyságban és minőségben. Sárgaréz-, tombak- s bronzlemezeket, tárcsákat, stb. Vörösréz-, sárgaréz- és tombak-rudakat gömbölyű, négyszögletes, lapos és facon-alakban. Vörösréz-, sárgaréz- és tombak-csőveket (forrasztás nélküli vont csövek). Elektrolit és vörösréz-huzal, bronzhuzal, sárgaréz- és tombak-huzalokat.

Ia ujságpapír

100 kg.-ként 12 koronáért kapható a „Magyar Kereskedők Lapja” kiadóhivatalánál, Budapest, V., Sas-utca 13.

Arnheim S. J.

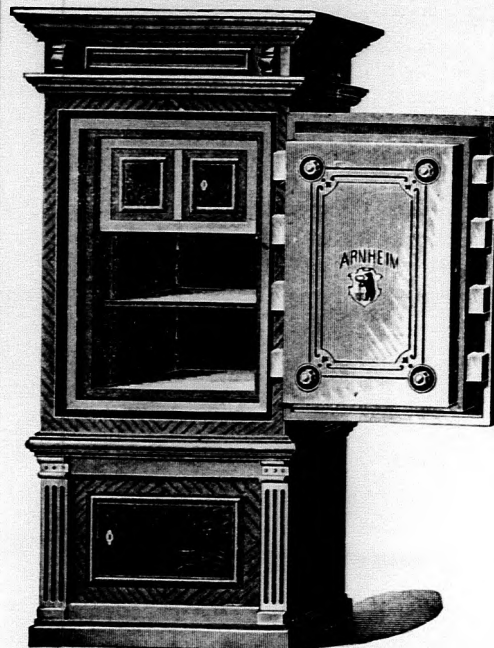
csász. és kir. udvari szállító

Ő felsége a német császár és porosz király udvari műlakatosa

3442

A kontinens legrégibb

pénzszekrény és tresorgyára

Gyár és iroda:

BUDAPEST

V., Árbóc-utca 3

Telefon 44-43.

Mintaraktár:

BUDAPEST

V., Erzsébet-tér 17.

Telefon 39-46.

GYÁRT: Pánczélszekrényeket, pánczélszobákat, safe-depositéket, takarékpénztári safe-rekeszeket, pénz- és okmányszekrényeket és minden eszközműanyagot vágo czikket.

„SALUBRITAS”

hygienikus-közpödény kölcsonzó, fertőtlenítő, tisztító és antiseptikus folyadékkal töltő vállalat 3454

Budapest, VII. ker.,

Cizella-ut 43. sz.

Telefon 52-70.

Vállalatunk ajánlkozik csinos hygienikus köpöcsészék felállítására, melyeket mi abszoluteszagtalan fertőtlenítő folyadékkal töltünk meg, rendes időközökben más frissen töltött fertőtlenített és tiszta köpödényekkel cserélünk fel. Óriási fontosságú azon körülmény, hogy a köpödények kiürítése és tisztítása nem a házban történik és nem a háziszolga-személyzet által végeztetik, a mi által megszűnik azoi veszély, hogy a háziszolga-személyzet, mely eddig a tisztogatást eszközölte, más használati tárgyakkal elkerülhetetlen érintése által ezeket megfertőztesse. Elenyészően csekély költség

Ezen czéggől ismerhetők fel azon üzletek, amelyekben SINGER-varrógépek árusítottak.

Gépeink nem szorulnak ajánlatra, csak arra ügyeljünk, hogy megfelelő helyen vásároltassanak.

Singer Co. Varrógép Részvénytársaság

IV., Semmelweis-s. 14. BUDAPEST II., Fő-utca 49.
IV., Mészáros-kört 27. VII., Rákóczi-ut 32.
VIII., József-kört 77-79.

Azonkívül az ország valamennyi nagyobb városában. Figyelmeztetés! Az összes más üzletek által Singer név alatt forgalmazott varrógépek egyik régebbi szerkezetünk után készültek, amely újabb családi gépeink mögött szerkezetben, szolgáltatási képességben és tartósságban is messze elmaradtak.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Fővárosi nyomda, vonalzó és könyvkötő részvénytársaság, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 39.